

11^ο ΠΑΜΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Οδοντιατρικός Σύλλογος Κορινθίας

18, 19, 20 Ιουνίου 2010

Στο Λουτράκι

Ο ρόλος του Γενικού Οδοντιάτρου «εν μέσω» των σημερινών εξειδικεύσεων

Ξενοδοχείο

CLUB HOTEL LOUTRAKI
CONFERENCE RESORT & CASINO

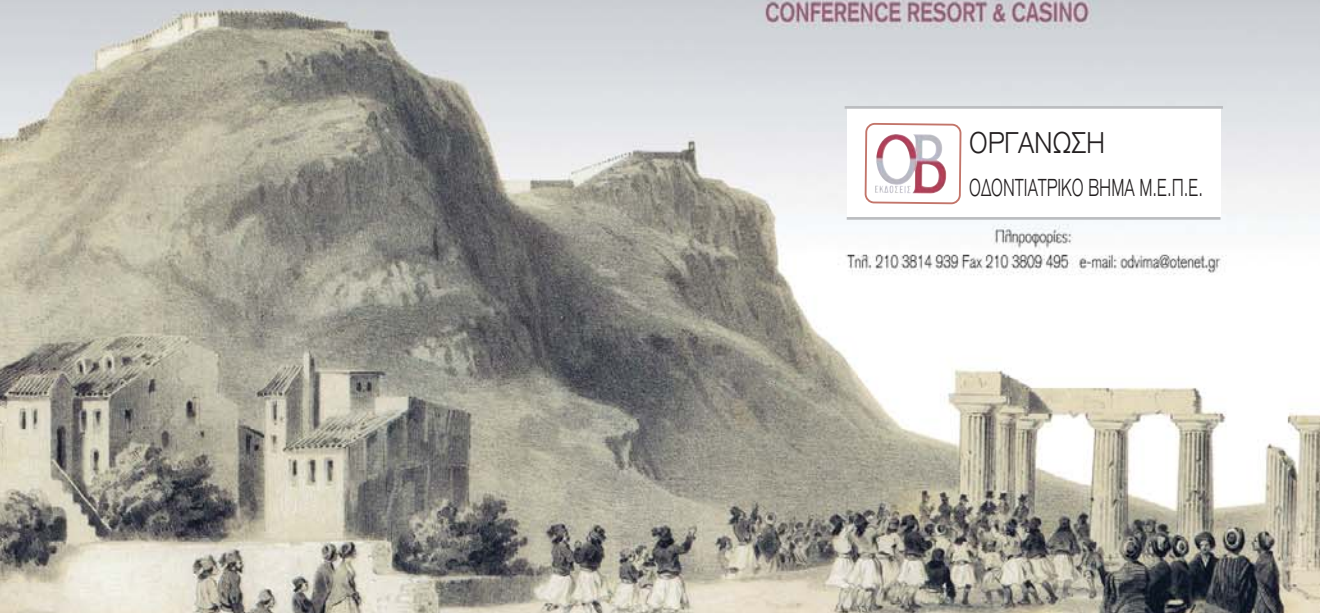

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

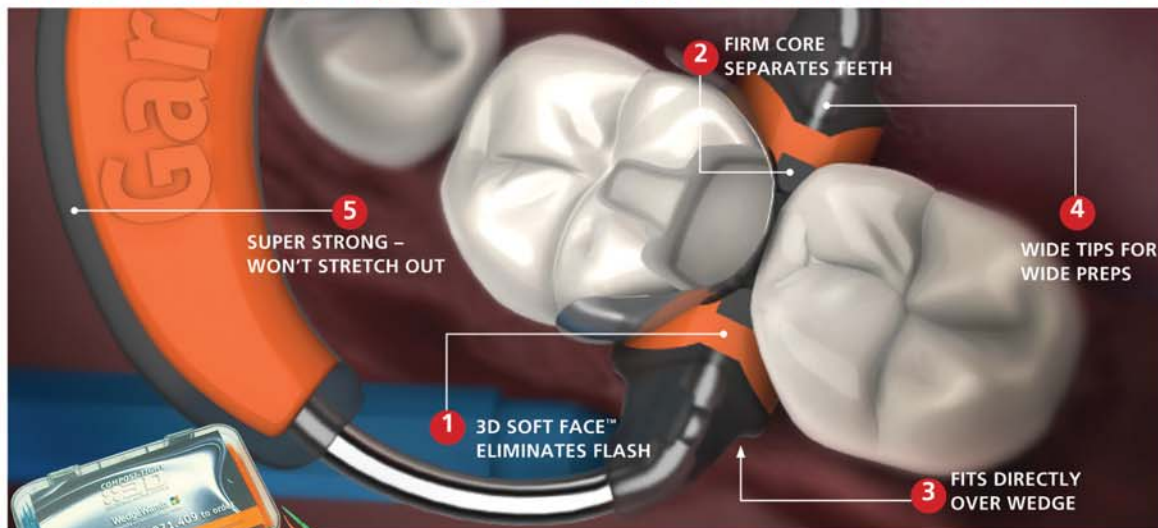
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΒΗΜΑ Μ.Ε.Π.Ε.

Πληροφορίες:

Tel. 210 3814 939 Fax 210 3809 495 e-mail: odvima@otenet.gr

Απλή και αποτελεσματική χρήση σύνθετων ρητινών σε οπίθιες αποκαταστάσεις

GDS

Composi-Tight 3D Sectional Matrix System

Το Composi-Tight 3D Sectional Matrix System σχεδιάστηκε για να δημιουργεί στενά, ανατομικά σημεία επαφής σε αποκαταστάσεις Class II σύνθετων ρητινών. Η καμπυλότητα του τεχνητού τοιχώματος σχηματίζει την ιδανική ανατομία του δοντιού, ενώ τα δύο είδη δακτύλων απομακρύνουν τα δόντια και το τοίχωμα εφαρμόζει στενά δημιουργώντας ένα φυσικό σημείο επαφής.

kuraray

Clearfil S³ Bond

S³ Bond Molecular Dispersion Technology

Ο μονοφασικός αυτοαδρωπιούμενος συγκολλητικός παράγοντας, Clearfil S³ Bond, επιτυγχάνει ανάλογο αποτέλεσμα με το διφασικό λόγω του ομογενοποιημένου στρώματος συγκόλλησης (υδρόφιλο και υδρόφοβο) και της διεισδυσής του. Στη σύνθεσή του εμπεριέχονται υδρόφιλα και υδρόφοβα μονομερή και η παρασκευή του γίνεται ακολουθώντας την MD τεχνολογία. Σύμφωνα με τη μέθοδο παρασκευής του διατηρείται η ομοιόμορφη επιστροφή του συγκολλητικού παράγοντα, χωρίς αυτή να διαχωρίζεται μετά την εξάτμιση του διαλύτη. Ο υδρόφοβος παράγοντας του προϊόντος διεισδύει στο δόντι σε συνδυασμό με τον υδρόφιλο παράγοντα, βελτιώνεται η ποιότητα του επιχρίσματος και έχει μακροβιότητα ο δεσμός.

Clearfil Majesty™ Esthetic

Εύχρηστο σύστημα αποκατάστασης. Άριστη λειαντική ικανότητα

Απλή και υψηλής αισθητικής απόδοσης αποκατάσταση με την εφαρμογή ενός μόνο στρώματος ρητίνης. • Προσμοιάζει τη διαφάνεια και τη διάχυση του φωτός των φυσικών δοντιών (χαμαιοντισμός). • Διαθέτει 9 αποχρώσεις βασικές (A1, A2, A3, A3.5, A4, B2, B3, C3, HO) και 8 βοηθητικές (E, XL, OC, OA2, OA3, OA4, T, AM) για ειδικά περιστατικά. • Η φωτεινότητα και η αδιαφάνεια του υλικού δεν αλλάζει με τον πολυμερισμό, οπότε η ρητίνη αρχικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως χρωματικός δείκτης για την ακριβή επιλογή απόχρωσης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΠΡΑΖΗΣ Α.Ε. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΑ-ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΑ

Μιχαηλακοπούλου 157 Γουδή 115 27, Τηλ.: 210 7716.416, 210 7751.000, Fax: 210 7711.100, e-mail: info@tsaprazis.gr

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 11ου Παμπελοποννησιακού Συνεδρίου

Αγαπητοί Συνάδελφοι

Το Παμπελοποννησιακό Συνέδριο αποτελεί πλέον θεσμό και κατέχει εξέχουσα θέση ανάμεσα στα περιφερειακά οδοντιατρικά συνέδρια.

Ο Οδοντιατρικός Σύλλογος Κορινθίας ανέλαβε την οργανωτική ευθύνη του

11ου Παμπελοποννησιακού Συνεδρίου, που θα διεξαχθεί στις **18, 19, 20 Ιουνίου** στο Λουτράκι, στο συνεδριακό κέντρο του Club Hotel Casino Loutraki.

Το κεντρικό θέμα του Συνεδρίου είναι: **Ο ρόλος του γενικού οδοντιάτρου «εν μέσω» των σημερινών εξειδικεύσεων.**

Στη σημερινή εποχή των εξειδικεύσεων, προβάλλει επιτακτική η ανάγκη προσδιορισμού των δυνατοτήτων και των ορίων της γενικής οδοντιατρικής.

Είναι η τιμητική για το Συνεδριό μας, η ανάληψη της ευθύνης κατάρτισης του Επιστημονικού Προγράμματος, από τον κ. **Φοίβο Προύντζο**, Επ. Καθηγητή ΕΚΠΑ, αποτέλεσμα των προσπαθειών του οποίου αποτελεί το παρόν πρόγραμμα.

Η αρτιότητα του επιστημονικού προγράμματος, οι εισηγήσεις διακεκριμένων προσωπικοτήτων του επιστημονικού και πανεπιστημιακού χώρου από την Ελλάδα και το εξωτερικό, η θεματολογία που είναι προσαρμοσμένη στα ενδιαφέροντα του γενικού οδοντιάτρου, η δυνατότητα πρακτικής εξάσκησης (hands on) σε πολλούς τομείς της σύγχρονης οδοντιατρικής, τα στρογγυλά τραπέζια που θα προσεγγίσουν -πολύπλευρα- σοβαρά θέματα της κλινικής οδοντιατρικής και οι ελεύθερες ανακοινώσεις, φιλοδοξούμε να αποτελέσουν ερεθίσματα για ένα ξεχωριστό και επιτυχημένο συνέδριο. Οι συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα επίσκεψης στον πλούσιο εκθεσιακό χώρο, όπου θα μπορούν να ενημερωθούν για τις εξελίξεις στους τομείς τεχνολογικού εξοπλισμού, οδοντιατρικών υλικών, φαρμακευτικών σκευασμάτων και επιστημονικών εκδόσεων.

Κατά τη διάρκεια του τριήμερου συνεδρίου θα πραγματοποιηθούν εκδηλώσεις που θα προσφέρουν στους συνέδρους και τους συνοδούς τους την ευκαιρία να γνωρίσουν τα αξιοθέατα και την πολιτιστική κληρονομιά της Κορινθίας.

Αγαπητοί Συνάδελφοι

Πιστεύουμε ότι η διεξαγωγή του συνεδρίου μας έχει προγραμματιστεί στον κατάλληλο χώρο και χρόνο, ώστε να προσφέρει το πλεονέκτημα του συνδυασμού της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και μιας ευχάριστης διαμονής στο Λουτράκι, γνωστό προορισμό αναψυχής και διασκέδασης.

Η συμμετοχή σας θα αποτελέσει ιδιαίτερη τιμή για την Οργανωτική Επιτροπή, την Επιστημονική Επιτροπή και τον Οδοντιατρικό Σύλλογο Κορινθίας.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΚΑΤΣΟΥΛΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Γιατί ταιριάζει απόλυτα με την οδοντιατρική σας καρτέκλα...

tfd
laser

TWI dental laser

Δύο Laser σε ένα

Φόρτιση μπαταρίας χωρίς καλώδια
980nm@10W & 635nm@320mW

60 δόσεις x 215 €

Gold 6

Υψηλής απόδοσης Laser σχεδιασμένο
να αποδίδει γρηγορότερες διαδικασίες
με μειωμένο χρόνο έκθεσης.

60 δόσεις x 140 €

- ✓ PDT
- ✓ Χειρουργική
- ✓ Ενδοδοντία
- ✓ Περιοδοντολογία

Quanta System
DNA Laser echnology

MDS-DENTAL
Medical & Dentist Equipment

ΔΗΜΟΣ ΜΗΤΑΚΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΑ - ΙΑΤΡΙΚΑ

ΕΔΡΑ: ΙΩΝΙΑΣ 68 • ΝΙΚΑΙΑ 184 50

ΤΗΛ.: 210 7780790 (3 γραμμές) • FAX: 210 4917782

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΚΑΡΥΦΥΛΛΗ 15-17 • ΓΟΥΔΗ • ΑΘΗΝΑ 115 27

ΤΗΛ.: 210 7473 957 • SERVICE: 210 7473 535, FAX: 210 7473 517

www.mds-dental.com.gr • e-mail: info@mds-dental.com.gr

ΜΗΝΥΜΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 11ου Παμπελοποννησιακού Συνεδρίου

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το Παμπελοποννησιακό οδοντιατρικό συνέδριο στο 11ο έτος της ζωής του, έχει ήδη σαν θεσμός ξεπεράσει τα τοπικά όρια, κερδίζοντας στο χώρο ευρύτερη αποδοχή. Η φετινή διοργάνωσή του συμπίπτει με μια δύσκολη και απρόβλεπτη για τη χώρα μας οικονομική κρίση, που ασφαλώς θα επηρεάσει την προσέλευση συναδέλφων. Η επιτυχία όμως μιας επιστημονικής εκδήλωσης δεν εξαρτάται μόνο από την αθρόα εγγραφή συνέδρων ή εκθετών και όσοι τη συσχετίζουμε με «πανηγυρικού» χαρακτήρα «έσοδα», απογοτεύουμε εκείνους που μας εμπιστεύτηκαν την οργάνωσή του.

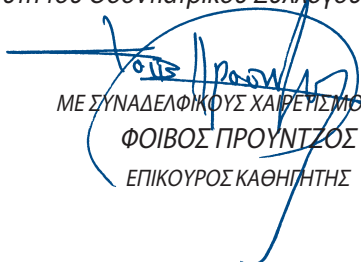
Έχω τη γνώμη ότι ένα συνέδριο ενημερωτικού χαρακτήρα πρέπει να βαθμολογείται και με άλλου είδους κριτήρια. Ένα από αυτά είναι το πρόγραμμά του, ιδιαίτερα το κατευθυνόμενο, που αποτελεί τη σπονδυλική του στήλη και αντικατοπτρίζει τη φιλοσοφία του. Όταν αυτό αγγίζει τους επιστημονικούς και επαγγελματικούς προβληματισμούς του κλάδου, ακόμη και δίκως «κοσμοσυρροή», ανεβάζει την ποιοτική του στάθμη.

Στα πλαίσια μιας τέτοιας αντίληψης, καταβλήθηκε προσπάθεια η θεματολογία του να μην βρίσκεται σε διάσταση με την καθημερινότητα της μαχόμενης οδοντιατρικής και για το λόγο αυτό δεν προτιμήθηκαν ενότιες ερευνητικές ή εισηγήσεις υψηλής εξειδίκευσης. Δεν είμαστε της γνώμης ότι αυτές πρέπει συλλήβδην να απορρίπτονται, αντίθετα πιστεύουμε ότι είναι πολύ χρήσιμες, σε επιστημονικές όμως εκδηλώσεις διαφορετικού προσανατολισμού.

Η επιλογή του κεντρικού θέματος, σε πρώτη ανάγνωση αφήνει ίσως περιθώρια για σκέψεις που οδηγούν στο συμπέρασμα, ότι ο γενικός οδοντίατρος βρίσκεται σε επαγγελματική αντιπαράθεση με τον εξειδικευμένο συνάδελφό του, ενώ το νόημά του δεν είναι αυτό. Σκοπός μας είναι «εν μέσω» των διαφοροποιήσεων που έχουν επιφέρει οι ειδικότητες στην παραδοσιακή οδοντιατρική φροντίδα, να καταδειχτεί ο δικός του ρόλος. Προσωπικά πιστεύω ότι ο γενικός οδοντίατρος παραμένει ο κύριος άξονας γύρω από τον οποίο οφείλει να περιστρέφεται, χωρίς να απομακρύνεται ο ασθενής του. Ο ειδικός αποτελεί ένα από τα απαραίτητα γρανάζια, στα πλαίσια της ομαλής του περιστροφής.

Με τη λογική αυτή το κεντρικό θέμα αποτέλεσε τον καμβά πάνω στον οποίο σχεδιάστηκαν 3 στρογγυλά τραπέζια και 20 περίπου εισηγήσεις, με περιεχόμενο κλινικά προβλήματα της δουλειάς μας.

Με την ελπίδα ότι ανταποκρίθηκα στη μεγάλη τιμή που μου έκανε η οργανωτική επιτροπή, ορίζοντάς με υπεύθυνο του επιστημονικού προγράμματος του συνεδρίου, σας προσκαλώ στο Λουτράκι για να στηρίζετε με την παρουσία σας την προσπάθεια αυτή του Οδοντιατρικού Συλλόγου Κορινθίας.

ΜΕ ΣΥΝΑΔΕΛΦΙΚΟΥΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥΣ
ΦΟΙΒΟΣ ΠΡΟΥΝΤΖΟΣ
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Γνωρίστε το SYNERGY D6 στο hands-on που θα πραγματοποιηθεί στα πλαίσια του 11^{ου} Παμπελοποννησιακού Συνεδρίου, το Σάββατο 19 Ιουνίου. Δηλώστε τώρα συμμετοχή.

SYNERGY® D6

beauty made simple

ΕΙΔΙΚΗ ΤΙΜΗ ΝΕΑΣ ΚΑΘΕΤΙΝΑΣ

Η προσφορά ισχύει μέχρι εξαντλήσεως των αποθεμάτων.

Στην κασετίνα περιέχονται τα εξής:

- 2 σύριγγες οδοντίνης: A2/B2, A3/D3 (4g)
- 1 σύριγγα αδαμαντίνης: Universal (4g)

ΚΑΙ EXTRA ΔΩΡΟ

- 1 σύριγγα D6 flow: A2/B2 (2,3g)
- Συγκολλητικός One coat 7.0 (5 ml)
- Κουτάκι με 50 βουρτσάκια
  - Χρωματολόγιο
  - Αναδευτήρας

coltène
whaledent®

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗ 211- 17676 ΚΑΛΛΙΘΕΑ
Τηλ.: 210 9572770 - 771, Fax: 210 9577557
e-mail: odon-iki@otenet.gr, www.odon-iki.gr

Οργανωτική Επιτροπή:

Πρόεδρος:

Κατσούλας Επαμεινώνδας

(Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Κορινθίας)

Μέλη:

Παπαδημόπουλος Δημήτρης

(Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Αργολίδας)

Δέδες Νικόλαος

(Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Αρκαδίας)

Μητρόπουλος Ανδρέας

(Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Αχαΐας)

Σπίνος Κωνσταντίνος

(Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Ηλείας)

Αποστολάκος Ηλίας

(Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Λακωνίας)

Χρονόπουλος Νικόλαος

(Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Μεσσηνίας)

Τσιτσέλης Ιωάννης

(Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Αργινίου)

Κωταντούλας Κωνσταντίνος

(Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Αιτωλ/νίας)

Φαρμάκης Αθανάσιος

Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Ο.Σ. Κορινθίας

Λιάπης Γεώργιος

Γραμματέας Δ.Σ. Ο.Σ. Κορινθίας

Παπαγεωργίου Κονδυλία

Ταμίας Δ.Σ. Ο.Σ. Κορινθίας

Δημάκου Παναγιώτα

Μέλος Δ.Σ. Ο.Σ. Κορινθίας

Μάρκου Δημήτριος

Μέλος Δ.Σ. Ο.Σ. Κορινθίας

Μητσούλα Αικατερίνη

Μέλος Δ.Σ. Ο.Σ. Κορινθίας

Εκπρόσωποι Ο.Σ.Κ στην Ε.Ο.Ο.

Γκίλας Μιχαήλ

Χατζηπαπιάς Πέτρος

Υπεύθυνος Επιστημονικού προγράμματος

Φοίβος Προύντζος

Συντονιστής Επιστημονικού προγράμματος:

Αριστείδης Τσαγκρής

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18/6/2010

11:00 – 12:00 Εγγραφές

12:00 1^η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ Προεδρεύοντες: *Κωταντούλας Κωνσταντίνος, Μάρκου Δημήτριος*

12:00 – 12:20 Παραπέμποντας τον ασθενή μας στον ειδικό οδοντίατρο: φόβοι, δυνατότητες, προοπτικές.

Αντωνάκακη Σοφία, Οδοντίατρος

12:20 – 12:40 Επιλογή εργαστηριακών εξετάσεων στην κλινική οδοντιατρική.

Παραρά Ελένη, Ιατρός-Οδοντίατρος

12:40 – 13:00 Η κινητικότητα του περιοδοντικού δοντιού.

Παπαντωνόπουλος Γιώργος, Οδοντίατρος

13:00 – 13:20 Η Προσθετική Αποκατάσταση Περιοδοντικών Δοντιών με Αυξημένη Κινητικότητα.

Λιανός Κωνσταντίνος Α., Οδοντίατρος

13:20 – 14:00 Διάλειμμα *Καφές - Επίσκεψη στην Οδοντιατρική έκθεση*

14:00 2^η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ Προεδρεύοντες: *Χρονόπουλος Νικόλαος, Λιάπης Γεώργιος*

14:00 – 14:30 Οι ασθενείς με καρδιολογικά προβλήματα και ο οδοντίατρος.

Πυργάκης Βλάσιος Ν., MD, FESC, FACC

14:30 – 15:00 Ιογενείς ηπατίτιδες. Πρόληψη μετάδοσης σε εργαζόμενους στον χώρο της Υγείας.

Θωμόπουλος Κωνσταντίνος Χρ., Ιατρός γαστρεντερολόγος – ηπατολόγος, Επίκουρος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πατρών

15:00 – 15:30 Στοματικές εκδηλώσεις σε ανοσοκατεσταλμένους ασθενείς.

Διαγνωστικά προβλήματα και μέτρα πρόληψης από τον οδοντίατρο.

Ελεάνα Στουφή, Οδοντίατρος, Διδάκτωρ Παν/μιου Αθηνών

15:30 – 16:00 Η στοματική υγεία του Ελληνικού πληθυσμού σε σχέση με το κοινωνικο - οικονομικό του επίπεδο.

Κωλέτση-Κουνάρη Χαριτίμη, Αναπλ. Καθηγήτρια Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

16:00 – 16:30 Διάλειμμα *Επίσκεψη στην Οδοντιατρική έκθεση*

16:30 3^η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ Προεδρεύοντες: *Παπαδημόπουλος Δημήτριος, Δημάκου Παναγιώτα*

16:30 – 17:00 Εφαρμογές των ακτίνων LASER στη στοματική και γναθοπροσωπική χειρουργική .

Κυριακή Χ. Μάρτη, Επίκουρη Καθηγήτρια Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

17:00 – 17:30 Τρόποι αποφυγής κάκωσης του κάτω φατνιακού νεύρου σε εξαγωγές εγκλείστων και ημιεγκλείστων 3ων γομφίων.

Σκουτέρης Χρήστος Α., Αναπλ. Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

17:30 – 18:00 Ποιά είναι τα όρια του γενικού οδοντίατρου στη στοματική και γναθοπροσωπική χειρουργική;

Καρυαμπά-Στυλογιάννη Λιλή, Επίκουρη Καθηγήτρια Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

18:00 – 18:30 Λοιμώξεις Οδοντικής Αιτιολογίας στα Παιδιά.

Ιατρού Ιωάννης, Αναπλ. Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

18:30 – 20:30 Διάλειμμα *Επίσκεψη στην Οδοντιατρική έκθεση*

20:30 – 21:30 ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΝΑΡΞΗ - ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ

21:30 – 22:30 **Θέμα ειδικού ενδιαφέροντος: «Η φύση του κενού»**

Παρασκευάς Σφήκας, Φυσικός Υψηλών Ενεργειών, Καθηγητής (Professor) MIT, ΕΚΠΑ

22:30 **Δείξιση στο Ξενοδοχείο Club Hotel Casino Loutraki**

(Με δικαίωμα συμμετοχής όλων των εγγεγραμμένων Συνέδρων και χορηγών)

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/6/2010

09:00 – 11:00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ Συντονιστής: *Πατρικίου Άννα* Αναπλ. Καθηγήτρια Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Τεκμηρίωση για αποφυγή λαθών στη χορήγηση φαρμάκων κατά την οδοντιατρική κλινική πράξη.

Εισηγητές: *Γεωργοπούλου Μαρία* Αναπλ. Καθηγήτρια Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, *Γκάγκαρα Ελένη* Επίκουρη καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, *Ζαμπέλης Αντώνης* Οδοντίατρος, *Μελακόπουλος Ιωάννης* Ιατρός-Οδοντίατρος Διδάκτωρ Παν/μιου Αθηνών, *Πατρικίου Άννα* Αναπλ. Καθηγήτρια Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

11:00 – 11:30 Διάλειμμα Καφές - Επίσκεψη στην Οδοντιατρική έκθεση

11:30 4^η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ Προεδρεύοντες: *Δέδες Νικόλαος*, *Φαρμάκης Αθανάσιος*

11:30 – 12:00 «Διαφοροδιαγνωστική Προσέγγιση και θεραπευτική Αντιμετώπιση Προβλημάτων του Στοματογεννητικού Συστήματος».

Δρούκας Βύρωνας, Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

12:00 – 12:30 Νοσήματα του στόματος που απειλούν την ζωή του ασθενούς.

Λάσκαρης Γιώργος, Αναπλ. Καθηγητής Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

12:30 – 13:00 Δυνατότητες και περιορισμοί της σύγχρονης Ορθοδοντικής.

Χαραλαμπάκης Νίκος, Αναπλ. Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

13:00 – 13:30 Επένθετες οδοντοστοιχίες επί φυσικών δοντιών και επί εμφυτευμάτων.

Κλινικά πλεονεκτήματα – σχέδιο θεραπείας.

Πολυχρονάκης Νίκος, Λέκτορας Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ.

13:30 – 15:00 Διάλειμμα Καφές - Ελαφρύ Γεύμα - Επίσκεψη στην Οδοντιατρική έκθεση

15:00 5^η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | ΚΛΙΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Προεδρεύοντες: *Σπίνος Κωνσταντίνος*, *Μητρόπουλος Ανδρέας*

15:00 – 16:00 Προσθετικές αποκαταστάσεις: Ο δύσκολος δρόμος από το ιδεώδες στο εφικτό.

Γαρέφης Παύλος, Ομότιμος καθηγητής Α.Π.Θ

16:00 – 16:40 Το λάθος παράμετρος αποτυχίας στην Προσθετική επί εμφυτευμάτων και το μερίδιο ευθύνης Οδοντίατρου - Οδοντοτεχνίτη - Ασθενή.

Καφούσις Νίκος Κ., Αναπλ. Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

16:40 – 17:20 Το Λάθος ως Παράμετρος Αποτυχίας στη Χειρουργική των Εμφυτευμάτων.

Ζαμπάρας Δημήτρης, Οδοντίατρος

17:20 – 18:00 Διάλειμμα Επίσκεψη στην Οδοντιατρική έκθεση

18:00 – 20:00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ Συντονιστής: *Προύντζος Φοίβος*, Επίκουρος Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Ενδοδοντική θεώρηση των ιατρογενών σφαλμάτων στην οδοντιατρική πράξη.

Εισηγητές: *Κατσαρός Νίκος* Επίκουρος Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, *Οικονόμου Γιάννα* Λέκτορας Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, *Προύντζος Φοίβος* Επίκουρος Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, *Τσαγκρής Αριστείδης* Οδοντίατρος

20:00 – 21:00 ΘΕΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Προεδρεύοντες: *Τσιτσέλης Ιωάννης*, *Μητσούλα Αικατερίνη*

Το στόμα: Προφανείς λειτουργίες και ασαφείς επιρροές.

Διαμάντη Κηπιώτη Ανθούλα, Αναπλ. Καθηγήτρια Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 20/6/2010

09:00 6^η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ Προεδρεύοντες: Αποστολάκος Ηλίας, Χατζηπαπάς Πέτρος

09:00 – 09:30 Αναζωπύρωση χρόνιας περιακρορριζικής φλεγμονής. Συσχετιζόμενοι παράγοντες, αντιμετώπιση.

Οικονόμου Γιάννα, Λέκτορας Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

09:30 – 10:00 Ασυμπτωματική ατελής ενδοδοντική θεραπεία. Πότε και γιατί πρέπει να επαναλαμβάνεται.

Λιάππας Σπύρος Ν., Οδοντίατρος, Διδάκτωρ Παν/μιου Αθηνών

10:00 – 10:30 Το Οδοντιατρικό Αμάλγαμα σήμερα. Αθώο λόγω αμφιβολιών ή ένοχο με αποχρώσεις ενδείξεις..

Τζούτζας Ιωάννης, Αναπλ. Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

10:30 – 11:15 Διάλειμμα *Καφές - Επίσκεψη στην Οδοντιατρική έκθεση*

11:15 – 13:15 **ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ** Συντονιστής: Δουβίτσας Γεράσιμος, Αναπλ. Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Η έκρηξη της αισθητικής οδοντιατρικής σήμερα (Δυνατότητες, τεχνικές αλλά και προβληματισμοί για τη ακεραιότητα των οδοντικών ιστών)

Εισηγητές: Δουβίτσας Γεράσιμος, Αναπλ. Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Παξιμαδά Χαρίκλεια Επίκουρη Καθηγήτρια Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Χρονόπουλος Βασίλειος Επίκουρος Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

13:15 – 14:00 Διάλειμμα *Επίσκεψη στην Οδοντιατρική έκθεση*

14:00 7^η ΣΥΝΕΔΡΙΑ | ΚΛΙΝΙΚΟ ΘΕΜΑ - ΤΡΑΥΜΑ Προεδρεύοντες: Κατσούλας Επαμεινώνδας, Παπαγεωργίου Κωνδουλιά

14:00 – 14:20 ETIOLOGY AND PREVENTION OF TRAUMATIC INJURIES OF PERMANENT TEETH IN CHILDREN

(Αιτιολογία και πρόληψη τραυματικών βλαβών των μόνιμων δοντιών στα παιδιά)

Associate professor Dr. Vlasta Merglová, PhD, Doctor Vasileios Tziggounakis

14:20 – 14:40 Injuries to hard dental tissues in permanent teeth.

(Τραυματικές βλάβες των σκληρών οδοντικών ιστών σε μόνιμα δόντια)

Romana Ivancakova, MD, PhD

14:40 – 15:00 TRAUMATIC INJURIES OF PERIODONTAL TISSUES IN CHILDREN - COMPLICATIONS

(Τραυματικές βλάβες των περιοδοντικών ιστών σε παιδιά - Οι επιπλοκές)

Doctor Vasileios Tziggounakis, Associate professor Dr. Vlasta Merglová, PhD.

15:00 **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΛΗΞΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ**

Την Παρασκευή 18/6 στην αίθουσα JASMINE ROOM

θα πραγματοποιηθούν Ελεύθερες Ανακοινώσεις από τις 14:00 - 17:00

Ο χρόνος που διατίθεται για την παρουσίαση ελεύθερων ανακοινώσεων έχει οριστεί στα 10 λεπτά, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου για την προβολή των διαφανειών. Η παρουσίαση της ανακοίνωσης θα γίνει μέσω Η/Υ (πρόγραμμα Power Point) κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων. Οι ομιλητές θα πρέπει να καταθέσουν μια περίληψη της εργασίας τους μέχρι τις 20 - 5 - 2010, είτε ταχυδρομικά, είτε με fax ή τέλος μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο συντονιστή του προγράμματος κ. Τσαγκράκη Άρη ή στα γραφεία του Οδοντιατρικού Συλλόγου Κορινθίας.

Εργασίες πέραν της ημερομηνίας αυτής δεν θα γίνουν δεκτές. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανακοίνωση της ομιλίας είναι η εγγραφή όλων των συγγραφέων στη γραμματεία του συνεδρίου.

Τσαγκράκης Άρνης Πυθαγόρα 15 15562 Χολαργός Fax 210 6542017 E mail address: drtsagris1@ath.forthnet.gr

Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Κορινθίας Επαμεινώνδας Κατσούλας Δαμασκηνού 60-62 Τηλ./Fax 27430 28233

ENDO-EZE
TILOS™
**STRENGTH MEETS
FLEXIBILITY**

Endo-Eze TILOS

Ανατομική Ενδοδοντική Τεχνολογία

Το TILOS είναι ένα μηχανοκίνητο υβριδικό σύστημα ρινών το οποίο αποτελείται από ρίνες νικελίου τιτανίου και από ανοξείδωτο ατσάλι και συνδυάζει τα καλύτερα στοιχεία των τεχνικών crown-down και step-back: προσφέρει **ασφαλή, αποτελεσματικά και προβλέψιμα αποτελέσματα.**

Οι ρίνες TILOS χρησιμοποιούνται με την χειρολαβή της Ultradent (παθινόδρομική κίνηση των 30°), και διατίθενται σε ατομικά σετ για τον ασθενή, σετ ρινών ακρορριζίου και ανταλλακτικά. Το σύστημα TILOS περιλαμβάνει ρίνες χείρς /χειρολαβής από ανοξείδωτο ατσάλι και νικέλιο τιτάνιο.

Εξελίσσοντας το σύστημα Ανατομικής Ενδοδοντικής Τεχνολογίας, η Ultradent με το TILOS, προσφέρει στον οδοντίατρο **τη σωστή κίνηση και το σωστό μέταλλο για κάθε τμήμα του ριζικού σωλήνα.**

Επικοινωνήστε μαζί μας, για την επίδειξη του συστήματος στο ιατρείο σας, με δυνατότητα παραχώρησής του για μια εβδομάδα

Μεσογείων 36, Τ.Κ 115 27 Αθήνα | Τηλ.: 210 7482170 | Fax: 2107482109
e-mail: ultradent@otenet.gr | www.ultradent.gr | www.ultradent.com

ULTRADENT
Improving Oral Health Globally

12:00 – 12:20 Παραπέμποντας τον ασθενή μας στον ειδικό οδοντίατρο: φόβοι, δυνατότητες, προοπτικές**Αντωνακάκη Σοφία**

Η Σοφία Αντωνακάκη είναι οδοντίατρος, πτυχιούχος της Οδοντιατρικής Σχολής Αθηνών. Έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στην επικοινωνία και διδακτορική διατριβή στον τομέα της κλινικής κοινωνικής ψυχολογίας.

Είναι συνεργάτης του Εργαστηρίου Κοινωνικής και Προληπτικής οδοντιατρικής για θέματα ψυχολογίας και των εφαρμογών της στην οδοντιατρική.

Η ανάπτυξη και επέκταση των ειδικοτήτων τα τελευταία χρόνια αλλάζει ριζικά το παραδοσιακό πλαίσιο παροχής οδοντιατρικής φροντίδας καθώς και το ρόλο του γενικού οδοντίατρου.

Τι είδους αλλαγές μπορεί να φέρει αυτή η εξέλιξη στην προσωπική επαγγελματική μας πορεία; Πώς μπορούμε να διαχειριστούμε αποτελεσματικά την καινούργια κατάσταση αναβαθμίζοντας το ρόλο και την αποτελεσματικότητά μας;

Ποιες νέες δεξιότητες χρειάζεται να αναπτύξουμε μέσα στο σύνθετο πλαίσιο σχέσεων μεταξύ ασθενούς- γενικού οδοντίατρου- ειδικού;

12:20 – 12:40 Επιλογή εργαστηριακών εξετάσεων στην κλινική οδοντιατρική**Ελένη Παράρα**

Στοματικός και Γναθοπροσωπικός χειρουργός, Ιατρός-Οδοντίατρος.

Πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στα πανεπιστήμια Αθηνών (Παθολογία Στόματος) και Manchester (Oral Surgery). Έχει ειδικότητα Στοματικού και Γναθοπροσωπικού Χειρουργού από την Πανεπιστημιακή Κλινική Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής του Γ.Ν.Α. «ο Ευαγγελισμός», όπου εξακολουθεί να εργάζεται ως Επικουρική επιμελήτρια.

Ο ασθενής που προσέρχεται στο οδοντιατρείο για πρώτη φορά είναι απαραίτητο να αξιολογηθεί σε πολλές παραμέτρους. Οι κυριότερες αφορούν στη διάγνωση του οδοντιατρικού προβλήματος, την εκτίμηση της γενικής υγείας, την πιθανή ύπαρξη γενικών νοσημάτων που ενδέχεται να επιδρούν στη στοματική υγεία ή στην ικανότητα για να υποβληθεί σε οδοντιατρική θεραπεία, την πρόληψη επειγουσών καταστάσεων που σχετίζονται με την οδοντιατρική θεραπεία και τη δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης με τον ασθενή.

Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, ο οδοντίατρος πρέπει να έχει μια κατευθυνόμενη λεπτομερή συζήτηση με τον ασθενή και στη συνέχεια να προβεί σε οδοντιατρική κλινική εξέταση. Συμπληρωματικά, συχνά είναι απαραίτητες κάποιες εργαστηριακές εξετάσεις, τις οποίες ο οδοντίατρος επιλεκτικά παραγγέλλει.

Οι εξετάσεις συνήθως είναι απεικονιστικές, όπως απλές οπισθοφαρνιακές, πανοραμικές ή άλλες ακτινογραφίες, υπερηχογραφήματα, αξονικές ή μαγνητικές τομογραφίες. Εκτός από αυτές, ιδιαίτερη σημασία έχει η επιλογή εξετάσεων αίματος, Βιοχημικών εξετάσεων ορού και άλλων που μπορεί να χρειαστούν.

Σκοπός της παρουσίασης αυτής είναι η συζήτηση των εργαστηριακών εξετάσεων που μαζί με την κλινική εξέταση θα επιτρέψουν την ασφαλή διάγνωση, το σχεδιασμό θεραπειών και την παροχή οδοντιατρικής φροντίδας για τους ασθενείς.

12:40 – 13:00 Η κινητικότητα του περιοδοντικού δοντιού**Γιώργος Παπαντωνόπουλος**

Ο Γ. Παπαντωνόπουλος αποφοίτησε από την Οδοντιατρική Αθηνών το 1982. Πήρε την ειδικότητα της Περιοδοντολογίας το 1993 από το Παν/μιο του Göteborg Σουηδίας. Οι ερευνητικές εργασίες του αφορούσαν στη σχέση περιοδοντίτιδας και καπνίσματος. Τώρα ασχολείται ενεργά με την μοντελοποίηση της περιοδοντίτιδας σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Amsterdam Ολλανδίας.

Η κινητικότητα του περιοδοντικά προσβεβλημένου δοντιού συνδέεται με κακή πρόγνωση της κλινικής του πορείας. Εντούτοις, η πρόγνωση πρέπει να βασίζεται σε μια σειρά προγνωστικών στοιχείων που αφορούν 1) στο είδος της περιοδοντικής βλάβης όπως γωνιώδης οστική καταστροφή ή συμμετοχή των δίχασμών πολύριζων δοντιών, 2) στην ομάδα που ανήκει το δόντι (τομέας, κυνόδοντας, προγόμφιος ή γομφίος) σε συνδυασμό με το βαθμό κινητικότητάς του. Τα παραπάνω στοιχεία συνεκτιμούνται με γενικά προγνωστικά στοιχεία όπως το επίπεδο στοματικής υγιεινής, το κάπνισμα, η ύπαρξη σακχαρώδους διαβήτη και η ηλικία των ασθενών.

13:00 – 13:20 Η Προσθετική Αποκατάσταση Περιοδοντικών Δοντιών με Αυξημένη Κινητικότητα

Κωνσταντίνος Α. Λιανός

Έχει πτυχίο Οδοντιατρικής Σχολής Αθηνών (1987) και πτυχίο κλινικής εξειδίκευσης στην Προσθετική και MSc (1988-1991) University of N. Carolina At Chapel Hill, USA. Έχει ιδιωτικό ιατρείο στην Πάτρα από το 1993. Έχει πραγματοποιήσει ερευνητικές εργασίες για τις μαστικές δυνάμεις ασθενών αποκατεστημένων με εμφυτεύματα στην κάτω γνάθο, τον για έλεγχο οστικής ποιότητας γνάθων με μη καταστροφικές μεθόδους και για τις ανασυστάσεις ενδοδοντικά θεραπευμένων προγομφίων με μυλορικές εμφράξεις αμαλγάματος. Επίσης κλινικές παρουσιάσεις για την προσθετική αποκατάσταση ενδοδοντικά θεραπευμένων δοντιών, το σχεδιασμό, τη διάγνωση και την προσθετική αποκατάσταση εμφυτευμάτων, την περιοπροσθετική αποκατάσταση, τη χρήση μαλακών επιστρωμάτων σε ολικές οδοντοστοιχίες και την απολύμανση οδοντικών αποτυπωμάτων.

Η αυξημένη κινητικότητα δοντιών μετά από επιτυχή περιοδοντική θεραπεία δεν αποτελεί από μόνη της πρόβλημα που χρειάζεται αντιμετώπιση με ακινητοποίηση ή εξισορρόπηση σύγκλεισης παρά μόνο αν δημιουργεί λειτουργική (μαστική, φωνητική) ή ψυχολογική (αυτοπεποίθηση) επιβάρυνση στον ασθενή.

Όταν χρειάζεται προσθετική αποκατάσταση εύσειστων δοντιών απαιτείται προσεκτική αξιολόγηση και άλλων παραγόντων, εκτός της κινητικότητας, όπως η σταθερότητα στον χρόνο της κινητικότητας, η ύπαρξη περιοδοντικής φλεγμονής, παραλειπургικές ξείεις (π.χ. Βρυγμός) και μηχανικοί παράγοντες.

Θα συζητηθεί εκτενώς η στρατηγική εξαγωγή δοντιών με μειωμένη περιοδοντική στήριξη και αντικατάστασή τους με εμφυτεύματα. Είναι λογική ή επιστημονικά τεκμηριωμένη η προτίμηση τοποθέτησης εμφυτευμάτων σε βάρους δοντιών με μειωμένη μεσοπρόθεσμη πρόγνωση;

14:00 – 14:30 Οι ασθενείς με καρδιολογικά προβλήματα και ο οδοντίατρος

Βλάσιος Ν. Πυργάκης

Είναι Διευθυντής της Καρδιολογικής Κλινικής του Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου Αθηνών «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ» και Πρόεδρος της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας.

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μεγάλη αύξηση της συχνότητας των καρδιαγγειακών παθήσεων, ιδιαίτερα της στεφανιαίας καρδιοπάθειας και της καρδιακής ανεπάρκειας, με αποτέλεσμα ο οδοντίατρος να καλείται όλο και πιο συχνά να αντιμετωπίζει ασθενείς με καρδιολογικά προβλήματα στην καθημερινή του πράξη.

Οι οδοντικές επεμβάσεις σε ασθενείς με καρδιαγγειακή νόσο ενέχουν κινδύνους γεγονός που προκαλεί εύλογο σκεπτικισμό εκ μέρους των οδοντιάτρων. Πολύ συχνός προβληματισμός υπάρχει για την ανάγκη και το είδος της χορήγησης αντιβιοτικών για προφύλαξη από ενδοκαρδίτιδα.

Στην ομιλία θα αναλυθούν οι συχνότερες «καρδιακές» καταστάσεις και ο τρόπος που μπορούν να επηρεάσουν την οδοντοθεραπεία. Θα προταθούν επίσης τα προληπτικά και θεραπευτικά μέτρα που επιβάλλονται, ώστε η οδοντική φροντίδα στους ασθενείς με καρδιαγγειακά προβλήματα να παρέχεται με ασφαλή τρόπο.

14:30 – 15:00 Ιογενείς ηπατίτιδες. Πρόληψη μετάδοσης σε εργαζόμενους στον χώρο της Υγείας

Κωνσταντίνος Χρ. Θωμόπουλος

Ο Κωνσταντίνος Θωμόπουλος είναι ιατρός γαστρεντερολόγος – ηπατολόγος. Είναι επίκουρος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πατρών και εργάζεται στο γαστρεντερολογικό – ηπατολογικό τμήμα του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Πατρών.

Οι εργαζόμενοι στον χώρο της υγείας όπως είναι γνωστό ανήκουν στις ομάδες υψηλού κινδύνου για μόλυνση από τον ιό της ηπατίτιδας Β και C που μεταδίδονται αιματογενώς. Η τήρηση αυστηρών κανόνων στο χώρο εργασίας για την αποφυγή λοίμωξης καθώς και ο εμβολιασμός για την ηπατίτιδα Β είναι απαραίτητα. Η προφυλακτική χρήση μέτρων ασφαλείας στο χώρο εργασίας και ο γενικός εμβολιασμός των εργαζομένων στον χώρο της υγείας για την ηπατίτιδα Β (δυστυχώς προς το παρόν δεν υπάρχει και για τα επόμενα χρόνια δεν διαφαίνεται ότι θα υπάρξει ασφαλές εμβόλιο για την ηπατίτιδα C) έχουν περιορίσει σημαντικά την μετάδοση των δύο αυτών ιών. Στην ομιλία θα γίνει ανάπτυξη της πιθανότητας μετάδοσης ηπατίτιδας Β και C καθώς και των γενικών αρχών για την αποφυγή λοίμωξης και τον εμβολιασμό.

15:00 – 15:30 Στοματικές εκδηλώσεις σε ανοσοκατεσταλμένους ασθενείς Διαγνωστικά προβλήματα και μέτρα πρόληψης από τον οδοντίατρο

Ελεάνα Στουφή

Είναι πτυχιούχος Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Μετεκπαιδευτική στην Παθολογία Στόματος του Πανεπιστημίου Harvard. Έχει πτυχίο Master του Πανεπιστημίου Harvard και Διδακτορικό πτυχίο της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Υπήρξε συνεργάτης του Στοματολογικού τμήματος του Νοσ. «Α. Συγγρός». Είναι ιδρυτικό μέλος και Γενικός Γραμματέας του Δ.Σ. της Ελληνικής Εταιρίας Κλινικής Στοματολογίας, ενώ έχει ανακινήσει και δημοσιεύσει πάνω από 40 επιστημονικές εργασίες.

Τα τελευταία είκοσι χρόνια υπάρχουν όλο και περισσότεροι ασθενείς με κατεσταλμένο το ανοσοποιητικό τους σύστημα. Οι ασθενείς αυτοί είναι πιο ευάλωτοι σε λοιμώξεις από ασθενείς με υγιές ανοσοποιητικό σύστημα, παρουσιάζουν δε περισσότερα και πιο πολύπλοκα οδοντιατρικά και στοματολογικά προβλήματα και ο χειρισμός τους χρήζει ιδιαίτερης αντιμετώπισης. Τα προβλήματα αυτά είναι βλάβες στο βλεννογόνο, αιμορραγίες, διόγκωση των ούλων και κυρίως λοιμώξεις που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες. Ο οδοντίατρος πρέπει να λάβει προληπτικά μέτρα για τον ασθενή του, πριν την έναρξη της ανοσοκαταστολής, ή αν ο ασθενής βρίσκεται ήδη σε ανοσοκαταστολή πρέπει να έχει συνεργασία με το θεράποντα Ιατρό και τον Στοματολόγο για τον οδοντιατρικό χειρισμό. Η θεραπεία των βλαβών του στόματος επίσης παρουσιάζει ιδιαιτερότητες.

15:30 – 16:00 Η στοματική υγεία του Ελληνικού πληθυσμού με σχέση με το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο

Χαριτίνα Κωλέτση-Κουφάρη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Προληπτικής και Κοινωνικής Οδοντιατρικής, Οδοντιατρική Σχολή ΕΚΠΑ.

Γεννήθηκε στην Αθήνα, αποφοίτησε από την Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές σε θέματα Δημόσιας Υγείας στο Ηνωμένο Βασίλειο και παράλληλα με τη θητεία της στο Πανεπιστήμιο Αθηνών συνέχισε να εξειδικεύεται σε θέματα προληπτικής και κοινωνικής οδοντιατρικής.

Στην Ελλάδα, η μελέτη των κοινωνικών ανισοτήτων στη στοματική υγεία έχει από πολλά χρόνια πιστοποιήσει την ύπαρξή τους, ενώ πρόσφατες μελέτες επιβεβαιώνουν ότι εξακολουθούν να υφίστανται. Στα άτομα χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου παρουσιάζεται μεγαλύτερο επίπεδο νοσηρότητας, χαμηλότερο επίπεδο περίθαλψης και πολύ χαμηλή χρήση προληπτικών μέτρων, σε σύγκριση με άτομα που ανήκουν σε υψηλότερο κοινωνικοοικονομικό επίπεδο.

16:30 – 17:00 Εφαρμογές των ακτίνων LASER στη στοματική και γναθοπροσωπική χειρουργική

Κυριακή Χ. Μάρτη

Η Κυριακή Χ. Μάρτη είναι πτυχιούχος της Οδοντιατρικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ειδικοτεύθηκε στη Στοματική και Γναθοπροσωπική Χειρουργική στη Πανεπιστημιακή Κλινική του Νοσοκομείου «Ευαγγελισμός», στο Τμήμα Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής του Queen's Medical Centre-Nottingham, και στο Τμήμα Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής του Queen Mary's Hospital, Roehampton, London, United Kingdom. Η κ. Μάρτη είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στη Κλινική Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Διπλωματούχος του European Board of Oral and Maxillofacial Surgery, Επισκέπτρια Καθηγήτρια του Τμήματος Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής του Medical College of Virginia, Virginia Commonwealth University των ΗΠΑ και Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ελάχιστα Επεμβατικής Ανάπλασης Προσώπου.

Εφαρμόσαμε διάφορες συσκευές ακτίνων Laser από την 1-1-1997 μέχρι και σήμερα στην περιοχή του στόματος, του προσώπου και του τραχήλου. Σε πολύ μεγάλη σειρά ασθενών μας (σε διάστημα 13 ετών μέχρι και 3 μηνών) η χρήση των Lasers αποδείχθηκε απλή, ακριβής, ταχεία, σχετικά ανώδυνη και καλά ανεκτή στην αντιμετώπιση διάφορων ενδοστοματικών και εξωστοματικών βλαβών διάφορων ιστολογικών τύπων και διαφορετικής εντόπισης και μεγέθους.

Ειδικά για την αντιμετώπιση των λευκοπλακιών του βλεννογόνου του στόματος με Laser εμφανίζεται πολύ χαμηλό ποσοστό κακοήθους εξαλλαγής στην σειρά των ασθενών μας και σχετικά μικρό ποσοστό τοπικών ή περιοχικών υποτροπών της λευκοπλακίας. Όλοι οι ασθενείς με αυτές τις βλάβες έμειναν ικανοποιημένοι από την θεραπεία με το Laser και ευχαρίστως επανέρχονταν για μετεγχειρητική παρακολούθηση. Επίσης αναφερόμαστε στα πλεονεκτήματα της εφαρμογής των Laser στην περιοχή μας καθώς και σε κάποιους περιορισμούς της χρήσης τους.

Συμπερασματικά η χρήση των συσκευών Laser παρέχει ένα ακόμη ελάχιστα επεμβατικό μέσο που στα χέρια του ειδικού μπορεί να οδηγήσει σε πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα για τους ασθενείς μας.

17:00 – 17:30 Τρόποι αποφυγής κάκωσης του κάτω φατνιακού νεύρου σε εξαγωγές εγκλείστων και ημιεγκλείστων 3ων γομφίων

Χρήστος Α. Σκουτέρης

Ο Χρήστος Α. Σκουτέρης είναι πτυχιούχος της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Εκπαιδεύθηκε στην Παθολογία του Στόματος στην ίδια Σχολή όπου και εκπόνησε την διδακτορική του διατριβή. Ειδικοτεύθηκε στη Στοματική και Γναθοπροσωπική Χειρουργική στο διετές Πρόγραμμα Ειδίκευσης της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Pittsburgh, στο Presbyterian-University Hospital του Pittsburgh των ΗΠΑ. Υπηρέτησε σαν Teaching Fellow στην Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου του Pittsburgh, και σαν Επίκουρος Καθηγητής στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης. Σήμερα είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής στην Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και Επίσκεπτης Καθηγητής Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής στο Medical College of Virginia-Virginia Commonwealth University στις ΗΠΑ.

Η κάκωση του κάτω φατνιακού νεύρου κατά τη χειρουργική αφαίρεση εγκλείστων και ημιεγκλείστων 3ων γομφίων έχει σοβαρότατες ιατρονομικές επιπτώσεις. Σήμερα έχουν αναγνωρισθεί απεικονιστικά κριτήρια στη πανοραμική ακτινογραφία που είναι ενδεικτικά πιθανής στενής σχέσης των ριζών των δοντιών αυτών με το πόρο του κάτω φατνιακού νεύρου. Όταν τα ευρήματα της πανοραμικής ακτινογραφίας πληρούν κάποιο από αυτά τα κριτήρια τότε απαιτείται ενδελεχέστερος έλεγχος με αξονική τομογραφία χαμηλής δόσης και κωνικής δέσμης. Εάν διαπιστωθεί εμπλοκή των ριζών με το πόρο του κάτω φατνιακού νεύρου τότε ανάλογα με τα δεδομένα της κάθε περίπτωσης επιλέγεται και η καταλληλότερη μέθοδος που θα αποτρέψει πιθανή κάκωση του κάτω φατνιακού νεύρου. Στις μεθόδους αυτές περιλαμβάνεται η κορωνεκτομή, η μερική κορωνεκτομή, η περιμυλική οστεκτομή και η χειρουργική αφαίρεση του εγκλείστου ή ημιεγκλείστου μετά από ορθοδοντική μετακίνηση. Στην εισήγηση αυτή θα γίνει αναφορά στις τεχνικές αυτές με ιδιαίτερη έμφαση στη χειρουργική τεχνική της κορωνεκτομής σε συνδυασμό με πολυτομή με Laser τεχνική την οποία εμείς εφαρμόζουμε στις περιπτώσεις που επιλέγεται η μέθοδος της κορωνεκτομής

17:30 – 18:00 Ποια είναι τα όρια του γενικού οδοντιάτρου στη στοματική και γναθοπροσωπική χειρουργική;

Ε. Καρουμπά-Στυλογιάννη

Η κ. Λιλή Καρουμπά-Στυλογιάννη αποφοίτησε από την Οδοντιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ και μετεκπαίδεύτηκε στο Department of oral surgery των Manchester Dental school, University College Hospital και For Sick Children Hospital στο Λονδίνο. Από το 1970 μέχρι σήμερα υπηρετεί ως επίκουρη καθηγήτρια στο τμήμα Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής της Οδοντιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Παράλληλα διατηρεί ιδιωτικό ιατρείο στην Αθήνα με αποκλειστική άσκηση της Γναθοχειρουργικής. Υπήρξε μέλος του ΔΣ του ΟΣΑ και της ΕΟΟ, ενώ είναι Γενικός Γραμματέας της Εταιρίας Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής. Έχει πάνω από 200 παρουσιάσεις σε συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό και πάνω από 100 δημοσιεύσεις σε Ελληνικά και Διεθνή περιοδικά.

Το φάσμα της στοματικής χειρουργικής περιλαμβάνει όλες τις χειρουργικές παρεμβάσεις μέσα στη στοματική κοιλότητα που μπορούν να γίνουν κάτω από τοπική αναισθησία σε ένα εξωτερικό (περιπατητικό) ασθενή. Μπορούμε να πούμε λοιπόν ότι ο οδοντίατρος δυναμικά δύναται να κάνει όλες τις επεμβάσεις μέσα στη στοματική κοιλότητα. Αλλά μέχρι που μπορεί να φτάσει; Ανάλογα με τις δυσκολίες που συνδέονται στις διάφορες χειρουργικές πράξεις οι οποίες δεν περιγράφονται συχνά με μια εικόνα, είναι λογικό να πρέπει να ταξινομηθούν οι διάφορες επεμβάσεις που παρουσιάζονται κάτω από ειδικές κλινικές καταστάσεις, κατά τη διάρκεια τοπικών κινδύνων και ίσως και μετεγχειρητικών επιπλοκών. Αυτό θα επιτρέψει σε κάθε οδοντίατρο να σχεδιάσει προσωπικά πότε ή όχι αυτός ή αυτή είναι ικανός να φέρει εις πέρας μια ειδική επέμβαση. Έτσι οι χειρουργικές επεμβάσεις μπορούν να ταξινομηθούν σε α. απλές, β. προχωρημένες και γ. σύνθετες.

18:00 – 18:30 Λοιμώξεις Οδοντικής Αιτιολογίας στα Παιδιά**Ιωάννης Ιατρού**

Αναπληρωτής Καθηγητής

Είναι απόφοιτος της Οδοντιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών το 1972 και της Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών το 1984. Ολοκλήρωσε την διδακτορική του διατριβή το 1983 και έλαβε την ειδικότητα της Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής το 1988. Μετεκπαιδεύτηκε στην Πανεπιστημιακή Κλινική της Κολωνίας 1987-89.

Έχει παρακολουθήσει ήδη από το 1970 και μέχρι σήμερα 40 διεθνή και 86 ελληνικά σεμινάρια, συνέδρια, συμπόσια ή συνόδους. Έχει επίσης 95 δημοσιεύσεις, 28 διεθνείς και 67 στα ελληνικά. Έχει συγγράψει κεφάλαια ογκολογίας, τραυματολογίας και γναθοπροσωπικής χειρουργικής στα παιδιά σε διάφορα συγγράμματα. Διετέλεσε Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής 2006-2009 και Διευθυντής Σύνταξης του Περιοδικού της. Από το 1999 μέχρι σήμερα είναι υπεύθυνος του τμήματος της Πανεπιστημιακής Κλινικής Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής στο Νοσοκομείο Παίδων Αθηνών «Α. & Π. Κυριακού».

Οι βακτηριακές φλεγμονές στα παιδιά ξεκινούν από διάφορες αιτίες, με συννηθέστερη τους βαθειά τερηδονισμένους νεογιλούς γομφίους.

Η ιδιαιτερότητα στα παιδιά προκύπτει από το γεγονός ότι η έλευσή τους είναι ταχεία, όσο βέβαια και η αποδρομή τους, εφόσον ακολουθηθεί η ενδεδειγμένη αγωγή. Οποσδήποτε απαιτείται εγρήγορση για έγκαιρη διάγνωση, επειδή οι λοιμώξεις αυτές μπορεί να μετακυλήσουν σε γενικευμένη νόσηση, απειλητική ακόμη και για την ζωή του παιδιού.

Στην ομιλία αναπτύσσονται αναλυτικά οι λοιμώξεις οδοντικής αιτιολογίας στα παιδιά καθώς και τα πρωτόκολλα αντιμετώπισής τους.

Θέμα ειδικού ενδιαφέροντος**ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21:30 – 22:30 «Η φύση του κενού»****Παρασκευάς Σφήκας** Φυσικός Υψηλών Ενεργειών

Σπουδές: Bsc in Physics, 1984. PhD in Physics, 1988. Και τα δυο απο το Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασσαχουσέτης, MIT.

Ακολουθώντας, θήτευσε: Στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών (CERN – στην Γενεύη, Ελβετία) ως Scientific Associate, 1988-1990. Το 1990 εξελέγη συγχρόνως επίκουρος καθηγητής στο MIT και Wilson Fellow στο Fermilab. Αναπληρωτής καθηγητής το 1995 και καθηγητής (Professor) του MIT το 1997. Το ίδιο έτος του προσφέρεται θέση στο "CERN" ως Ερευνητής Φυσικός. Από το 2001 διατελεί καθηγητής στον Τομέα Πυρηνικής Φυσικής και Φυσικής Στοιχειωδών Σωματιδίων στο Τμήμα Φυσικής, στο Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Έχει πλέον των 300 δημοσιεύσεων στη Φυσική Υψηλών Ενεργειών σε διεθνή περιοδικά. Πέραν των 40 προσκεκλημένων ομιλιών σε διεθνή συνέδρια. Πέραν των 30 διαλέξεων σε διεθνή σχολεία Φυσικής Υψηλών Ενεργειών.

Έχει διατελέσει project manager στις περιοχές της Φυσικής, Software and Computing στο πείραμα CMS στο CERN απο το 1991 έως το 2006. Απο το 2007 είναι ο υπεύθυνος του προγράμματος Φυσικής [Physics Coordinator] του πειράματος CMS.

Ο συνδυασμός δύο κορυφαίων επιτυχιών της ανθρώπινης διανόησης του περασμένου αιώνα, η κβαντική μηχανική και η θεωρία της σχετικότητας, έχουν κατορθώσει να περιγράψουν με εξαιρετική ακρίβεια τα θεμελιώδη στοιχεία της ύλης και των δυνάμεων που ασκούνται ανάμεσά τους. Παρ'όλες τις επιτυχίες, ωστόσο, παραμένουν ορισμένα ανοικτά ερωτήματα: Υπάρχει, τελικά, ενοποίηση όλων των δυνάμεων σε μία; Υπάρχει τελικά θεμελιώδης διαφορά ανάμεσα στην ύλη και τις δυνάμεις που ασκούνται σε αυτήν; Γιατί η φύση επέλεξε να κατασκευάσει όλα τα σωματίια της ύλης σε τρία αντίγραφα;

Ίσως το κλειδί στην απάντηση πολλών εξ αυτών των ερωτημάτων, να βρίσκεται στην μελέτη του κενού. Ενός κενού, που στην κβαντική θεωρία πεδίου είναι ό,τι άλλο πέραν του άδειου.

Ο καινούργιος επιταχυντής LHC στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών (CERN – στην Γενεύη, Ελβετία) έχει σχεδιασθεί και κατασκευαστεί ακριβώς για να εξιχνιάσει τα μυστήρια των σωματιδίων και των δυνάμεων που ασκούνται σε αυτά.

Η ομιλία θα αποπειραθεί να ζωγραφίσει, με αδρές πινελιές, το σύνορο της κατανόησης του κόσμου των θεμελιωδών σωματιδίων, των δυνάμεων στη φύση, και να περιγράψει το τεράστιο εγχείρημα του LHC στο CERN.

09:00 – 11:00 Τεκμηρίωση για αποφυγή λαθών στη χορήγηση φαρμάκων κατά την οδοντιατρική κλινική πράξη

Συντονιστής: **Πατρικίου Άννα**
 Εισηγητές: **Γεωργοπούλου Μαρία**
Γκάγκαρη Ελένη
Ζαμπέλης Αντώνης
Μελακόπουλος Ιωάννης

Κατά την οδοντιατρική κλινική πράξη συχνά χορηγούνται φάρμακα για προφυλακτικούς ή θεραπευτικούς σκοπούς. Μέχρι την δεκαετία του '90 οι βασικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση τους ήταν η λήψη καλού ιστορικού και η σωστή διάγνωση, ενώ τα τελευταία χρόνια προστέθηκε και η τεκμηρίωση. Έτσι σήμερα δεν επαρκεί η απλή γνώμη των ειδικών για να αποδοθεί το «ωφελείν ή μη βλάπτειν» αλλά απαιτούνται αποδείξεις γι' αυτό.

Σκοπός του Στρογγυλού Τραπέζιου είναι να αναπτυχθεί η αποτελεσματικότητα της αντιμικροβιακής χημειοπροφύλαξης καθώς και της χορήγησης φαρμάκων στην Περιοδοντολογία, την Ενδοδοντολογία και τη Στοματολογία. Η αλόγιστη χρήση τους δεν βοηθά τη θεραπεία του νοσήματος, αποδυναμώνει την αξία του φαρμάκου και οδηγεί σε πολυφαρμακία.

Πατρικίου Άννα

Η Αναπληρώτρια καθηγήτρια Γναθοχειρουργικής Άννα Πατρικίου είναι απόφοιτος και διδάκτωρ της Οδοντιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έχει χρηματίσει μέλος και την τελευταία δεκαετία πρόεδρος της Στοματολογικής Εταιρείας της Ελλάδος. Έχει δημοσιεύσει δύο μονογραφίες και 120 άρθρα σε Ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά

Μαρία Γεωργοπούλου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ενδοδοντίας στην Οδοντιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ

Η Μαρία Γεωργοπούλου γεννήθηκε στην Τρίπολη. Είναι υπεύθυνη του θεωρητικού μέρους του μεταπτυχιακού προγράμματος Ενδοδοντίας της Οδοντιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Έχει δημοσιεύσει περισσότερα από 50 άρθρα σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά καθώς και κεφάλαια σε συγγράμματα Ενδοδοντίας. Έχει συμμετάσχει ως ομιλήτρια σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια και σε μετεκπαιδευτικά μαθήματα επιστημονικών εταιρειών. Είναι κριτής επιστημονικών εργασιών σε ελληνικά και διεθνή οδοντιατρικά περιοδικά.

Γκάγκαρη Ελένη

Η Δρ. Γκάγκαρη είναι απόφοιτος της Οδοντιατρικής Σχολής Αθηνών και της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Tufts Βοστώνης (DMD-Tufts University School of Dental Medicine) καθώς και διδάκτωρ (DMSc) του Πανεπιστημίου Harvard Βοστώνης (Harvard University School of Dental Medicine). Εξειδικεύτηκε στη Βιολογία και στην Παθολογία Στόματος στο Πανεπιστήμιο Harvard και είναι κάτοχος του American Board of Oral and Maxillofacial Pathology. Διετέλεσε αναπληρώτρια καθηγήτρια Παθολογίας Στόματος της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Tufts από το 2004 ως το 2007. Είναι επίκουρη καθηγήτρια στην Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ και υπεύθυνη του Στοματολογικού Τμήματος του Νοσ. "Α. Συγγρός".

Ζαμπέλης Αντώνης

Ο Αντώνης Ζαμπέλης είναι απόφοιτος της Οδοντιατρικής Σχολής Αθηνών. Ειδικεύτηκε στην Περιοδοντολογία και την Εμφυτευματολογία στο Πανεπιστήμιο του Goteborg Σουηδίας. Είναι υποψήφιος διδάκτορας στη Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών ΕΜΠ, διεξάγει έρευνα στο πεδίο της Εμβιομηχανικής και είναι κριτής στα επιστημονικά περιοδικά Journal of Oral Rehabilitation και Computer Methods and Programs in Biomedicine.

Μελακόπουλος Ιωάννης

Ο Στοματικός και Γναθοπροσωπικός χειρουργός Ι. Μελακόπουλος, απόφοιτος της Οδοντιατρικής Σχολής και διδάκτωρ της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, είναι Επιστημονικός Συνεργάτης της Κλινικής Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής καθώς και του εργαστηρίου Φαρμακολογίας του ΕΚΠΑ. Ως μέλος του ΔΣ και της οργανωτικής επιτροπής της Στοματολογικής Εταιρείας της Ελλάδος συμβάλει στη διοργάνωση των συνεδρίων και των πρακτικών σεμιναρίων της. Έχει 120 ανακοινώσεις και 30 δημοσιεύσεις σε Ελληνικά και διεθνή συνέδρια. Ο αριθμός των ετεροαναφορών στο διεθνή επιστημονικό τύπο ξεπερνά τις 400.

11:30 – 12:00 «Διαφοροδιαγνωστική Προσέγγιση και θεραπευτική Αντιμετώπιση Προβλημάτων του Στοματογοναθικού Συστήματος»

Βýρων Δρούκας

Διευθυντής της Κλινικής Αντιμετώπισης Στοματοπροσωπικού Πόνου ΕΚΠΑ

Ο καθηγητής Βýρων Δρούκας εξειδικεύτηκε στον ευρύτερο χώρο της Φυσιολογίας του Στοματογοναθικού Συστήματος της Σουηδίας. Επιστέφοντας στην Ελλάδα οργάνωσε την Κλινική της Φυσιολογίας του Στοματογοναθικού Συστήματος.

Παράλληλα παρακολούθησε ολοκληρωμένο πρόγραμμα βασικής εκπαίδευσης στη Γνωστική Ψυχοθεραπεία σε μεταπτυχιακό επίπεδο, που διοργανώνει το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, της Ψυχιατρικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ στο Αιγινείο Νοσοκομείο. Την τελευταία πενταετία η διδακτική του δραστηριότητα επικεντρώνεται στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση της Κλινικής Στοματοπροσωπικού Πόνου.

Έχει εκδόσει τρία συγγράμματα και έχει δημοσιεύσει αριθμό εργασιών στον Ελληνικό και ξένο οδοντιατρικό περιοδικό τύπο. Επίσης έχει συμμετάσχει με τη συγγραφή κεφαλαίων σε Οδοντιατρικά και Ιατρικά συγγράμματα συναδέλφων του χώρου.

Στην Ελλάδα είναι αντεπιστέλλον μέλος της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κρανιογοναθικών Διαταραχών (European Academy of Craniomandibular Disorders), και Senior member της Society of Oral Physiology.

Η Διαφορική Διάγνωση και κατ' επέκταση η Διάγνωση, αποτελούν θεμέλιο λίθο και πεμπτούσια για όλες τις κλινικές και όχι μόνο, ειδικότητες της Οδοντιατρικής και Ιατρικής.

Η ευόδωση τους όμως είναι χαλεπή και πολυδιάστατη.

Συνοδοιπόροι τους είναι η παρατήρηση, η φαντασία, η καλή μνήμη, η διαίσθηση, η ήρεμη σκέψη και η υπομονή και θεωρητική υποδομή.

Στη σύντομη ανασκόπηση ενός τόσο μεγάλου θέματος θα αναφερθούν οι βασικότερες και πλέον θεμελιώδεις παθολογικές καταστάσεις οι οποίες απασχολούν τη μαχόμενη Οδοντιατρική, τόσο στη Διαγνωστική προσέγγιση, όσο και στη θεραπευτική πράξη.

12:00 – 12:30 Νοσήματα του στόματος που απειλούν την ζωή του ασθενούς

Γιώργος Χ. Λάσκαρης

Στοματολόγος. Ιατρός- Οδοντίατρος

Αν. Καθηγητής Στοματολογίας της Ιατρικής Σχολής του Παν. Αθηνών. Επισκέπτης Καθηγητής Παν. Λονδίνου. Πτυχιούχος της Οδοντιατρικής και Ιατρικής Σχολής του Παν. Αθηνών. Ίδρυσε το Στοματολογικό Τμήμα της Πανεπιστημιακής Κλινικής του Νοσ. «Α. Συγγρός» (1971) του οποίου υπήρξε Διευθυντής μέχρι το 2008. Έχει δημοσιεύσει πάνω από 500 επιστημονικές εργασίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έχει ανακοινώσει πάνω από 800. Έχει εκδώσει 9 βιβλία στα ελληνικά και 5 βιβλία στην αγγλική γλώσσα. Τα αγγλικά του βιβλία έχουν μεταφραστεί 19 φορές σε 10 ακόμη γλώσσες. Το συγγραφικό του έργο έχει παγκόσμια αναγνώριση. Το 2007 η Ιατρική Σχολή και το Πανεπιστήμιο Αθηνών τον τίμησαν για την ακαδημαϊκή του προσφορά και την προβολή της Ελληνικής Στοματολογίας και του Παν. Αθηνών σε όλο τον κόσμο. Είναι Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Κλινικής Στοματολογίας.

Τα νοσήματα του στόματος ταξινομούνται σε 2 μεγάλες ομάδες, Τοπικά και Συστηματικά με εκδηλώσεις και στο στόμα. Και στις δύο ομάδες υπάρχουν νοσήματα με σοβαρή πρόγνωση που μπορεί να απειλήσουν την ζωή του ασθενή. Η πραγματικότητα αυτή απαιτεί ο Στοματολόγος να έχει πέραν της Οδοντιατρικής και βαθιές γνώσεις Ιατρικής, κυρίως από το αντικείμενο της Δερματολογίας, της Εσωτερικής Παθολογίας, της Ρευματολογίας κ.α., καθώς και μεγάλη νοσοκομειακή εμπειρία, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση αυτή. Επιπλέον, επιτακτική προβάλλει η ανάγκη συνεργασίας του Στοματολόγου με τον Οδοντίατρο και τον Ιατρό για σωστή και γρήγορη διάγνωση, καθώς και θεραπεία.

Η επιλογή του θέματος έχει ως στόχο να αναδείξει το μεγάλο φάσμα σοβαρών νόσων που χειρίζεται ο Στοματολόγος και το σπουδαίο ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει στην πρόκληση αυτή. Θα γίνει προσπάθεια προσέγγισης και ομαδοποίησης των νόσων αυτών, σε προκαρκινικές βλάβες και κακοήθη νεοπλασμάτα του στόματος, νοσήματα του αίματος και κακοήθειες του αιμοποιητικού και λεμφικού ιστού, νοσήματα του δέρματος, νοσήματα του μεταβολισμού, συστηματικές λοιμώξεις, αυτοάνοσα νοσήματα κ.α.

12:30 – 13:00 Δυνατότητες και περιορισμοί της σύγχρονης Ορθοδοντικής

Νίκος Β. Χαραλαμπίδης

Ο Νίκος Β. Χαραλαμπίδης είναι απόφοιτος του αμερικανικού κολεγίου «Ανατόλια» και της Οδοντιατρικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι επίσης απόφοιτος του πανεπιστημίου Georgetown της Washington, D.C. των Η.Π.Α. όπου απέκτησε το δίπλωμα Master of Science και τον τίτλο του ειδικού ορθοδοντικού και διδάκτωρ του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης.

Το 2003 εξελέγη αναπληρωτής καθηγητής στην έδρα της ορθοδοντικής της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, ιδιότητα με την οποία υπηρετεί μέχρι σήμερα. Ασκεί αποκλειστικά την ειδικότητα της ορθοδοντικής στην Αθήνα.

Οι δυνατότητες του σύγχρονου κλινικού είναι σήμερα πολύ περισσότερες καθώς οι γνώσεις και η συσσωρευμένη εμπειρία του τελευταίου μισού αιώνα έχουν αλλάξει αρκετά την ειδικότητα της ορθοδοντικής. Για παράδειγμα η αντίληψη της «ορθής» θέσης των δοντιών έπαυσε να υπαγορεύεται από τις κοπτικές και μαστικές επιφάνειες και αξιολογείται με πιά ολοκληρωμένα και αντικειμενικά κριτήρια όπως η θέση των ούλων, των χειλέων, των παρειών κ.ά.

Καθώς το ποσοστό των ενηλίκων ασθενών και οι απαιτήσεις σχετικά με την αισθητική βελτίωση διαρκώς αυξάνονται, οι ορθοδοντικοί σε στενή συνεργασία με το γενικό οδοντίατρο καλούνται να ανταποκριθούν σε μια σταδιακή και σημαντική αύξηση της δυσκολίας των προβλημάτων που πρέπει να αντιμετωπίσουν. Μιά σειρά από παραδείγματα ορθοδοντικών αισθητικών παρεμβάσεων αποδεικνύουν τις δυνατότητες και την εξέλιξη της σύγχρονης ορθοδοντικής.

13:00 – 13:30 Επένθετες οδοντοστοιχίες επί φυσικών δοντιών και επί εμφυτευμάτων.

Κλινικά πλεονεκτήματα – σχέδιο θεραπείας

Νίκος Πολυχρονάκης

MSc in Implant Dentistry

Λέκτορας Προσθετολογίας ΕΚΠΑ

Οι επένθετες οδοντοστοιχίες δεν είναι μια νέα προσθετική αποκατάσταση, μιας και για περισσότερο από έναν αιώνα, οδοντίατροι χρησιμοποιούν εναπομείναντα δόντια ή ρίζες δοντιών για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της μερικής νωδότητας. Αρχικά η θεραπεία αυτή εφαρμοζόταν σε ασθενείς με ελλείμματα των γνάθων συγγενή ή επίκτητα και αργότερα επεκτάθηκε σε ασθενείς που είχαν μεγάλο αριθμό ελλειπόντων δοντιών, έντονες αποτριβές, ή σε ασθενείς που αντιμετώπιζαν ορθογναθικά προβλήματα και η χειρουργική θεραπεία δεν θα απέδιδε ικανοποιητικά αποτελέσματα. Με την αποκατάσταση αυτή, βασικά προβλήματα ολικής νωδότητας και χρήσης ολικών οδοντοστοιχιών, όπως απορρόφηση των φατνιακών ακρολοφιών, μειωμένη μαστική ικανότητα και ψυχολογική επιβάρυνση των ασθενών, μειώνονται σε μεγάλο βαθμό.

Παρόλα αυτά, προβλήματα που έχουν σχέση με πιθανό τερηδονισμό των ριζών ή και των δοντιών στηριγμάτων, περιοδοντικά προβλήματα, τεχνικά προβλήματα που έχουν σχέση με την κατασκευή των επένθετων οδοντοστοιχιών, το επιπλέον κόστος και η λογική ότι τα δόντια που χρησιμοποιούνται είναι συνήθως δόντια με πεπερασμένο χρόνο ζωής, κάνουν πολλούς οδοντιάτρους απρόθυμους να συστήσουν τη θεραπεία αυτή στους ασθενείς τους.

Κατά τα τελευταία όμως χρόνια, η αυξανόμενη και με προβλέψιμα αποτελέσματα χρησιμοποίηση των εμφυτευμάτων για την κατασκευή επένθετων και η επιθυμία να προσφέρουμε μακροβιότερες, λιγότερο σύνθετες και πιθανόν οικονομικότερες αποκαταστάσεις, έχουν οδηγήσει πολλούς κλινικούς στην εφαρμογή της θεραπείας αυτής στην καθημέρα πράξη.

15:00 – 16:00 Προσθετικές αποκαταστάσεις: Ο δύσκολος δρόμος από το ιδεώδες στο εφικτό**Πάυλος Γαρέφνης**

Ομότιμος καθηγητής Εμφυτευματολογίας της Οδοντιατρικής Σχολής ΑΠΘ

Ο Πάυλος Γαρέφνης αποφοίτησε από την Οδοντιατρική σχολή του ΑΠΘ το 1965 και έλαβε Διδακτορικό δίπλωμα από το ΑΠΘ το 1972. Μετεκπαιδεύτηκε στην προσθετική στην πανεπιστημιακή κλινική της Γενεύης. Διετέλεσε Πρόεδρος Οδοντιατρικής Σχολής ΑΠΘ, Διευθυντής του εργαστηρίου Ακίνητης Προσθετικής και Προσθετικής εμφυτευματολογίας και Διευθυντής Μεταπτυχιακού προγράμματος της Οδοντιατρικής Σχολής του ΑΠΘ. Υπήρξε επίσης, μεταξύ άλλων, Πρόεδρος Στοματολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος και υπεύθυνος έκδοσης του επιστημονικού περιοδικού «ΣΤΟΜΑ».

Έχει μια πλούσια επιστημονική δραστηριότητα που περιλαμβάνει 102 δημοσιευμένες εργασίες σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, 108 ανακοινώσεις σε διεθνή και Πανελλήνια συνέδρια, 160 ομιλίες, διαλέξεις, στρογγυλά τραπέζια, εισηγήσεις σε συνέδρια, μεταπτυχιακά μαθήματα, μετεκπαιδευτικά σεμινάρια και μαθήματα, 18 ζωντανές επιδείξεις και συμμετοχή σε ερευνητικά και επιχειρησιακά προγράμματα. Στο ενεργητικό του περιλαμβάνεται ακόμη η συγγραφή μιας μονογραφίας, 6 εκπαιδευτικών συγγραμμάτων και 3 κεφαλαίων σε συγγράμματα.

Τα τελευταία πενήντα χρόνια η οδοντιατρική επιστήμη έχει κάνει τεράστια άλματα στον τομέα της βιολογικής έρευνας αλλά και της τεχνολογικής εξέλιξης. Ιδιαίτερα στην Προσθετική έχουν γίνει τεράστιες πρόοδοι, τόσο στην έρευνα και την τεχνολογική εξέλιξη, όσο και στις κλινικές τεχνικές και εργαστηριακές τεχνικές.

Άρα λογικά σε επίπεδο κλινικής πράξης και θεραπευτικού αποτελέσματος πρέπει να αναμένει κανείς μια άριστη εκπλήρωση των στόχων της προσθετικής αποκατάστασης. Είναι όμως έτσι τα πράγματα και υπάρχει μια απόλυτη ισορροπία μεταξύ ζητούμενου και εφικτού;

Σκοπός της παρουσίασης είναι να προσπαθήσει να δείξει πρώτα ότι σε επίπεδο εφικτού υπάρχουν μεγάλες διακυμάνσεις απόδοσης σε σχέση με το αντικειμενικά καλό, αλλά και σε ότι αφορά τις απαιτήσεις των ασθενών που σε πολλές περιπτώσεις είναι υπερβολικές και χωρίς αντικειμενικό λόγο ακραία υπερβαστικές. Η προσπάθεια είναι να τρέξουμε γρήγορα στα χρονικά όρια της ομιλίας ανάμεσα στον μύθο και την πραγματικότητα, τη θεωρία και την πράξη, το υπερβαστικό και το απλό και να δοθεί το στίγμα, με κάθε δυνατή τεκμηρίωση, της βελτίωσης του εφικτού σε αποδεκτά πλαίσια.

16:00 – 16:40 Το λάθος παράμετρος αποτυχίας στην Προσθετική επί εμφυτευμάτων και το μερίδιο ευθύνης Οδοντιάτρου - Οδοντοτεχνίτη**Νίκος Κ. Καφούσιος**

Ο Νίκος Κ. Καφούσιος είναι Αναπληρωτής καθηγητής Προσθετολογίας και Οδοντιατρικών υλικών της Οδοντιατρικής Σχολής του πανεπιστημίου Αθηνών.

Υπήρξε προπτυχιακός φοιτητής των πανεπιστημίων της Χαϊδελβέργης και του Βερολίνου με μεταπτυχιακές σπουδές στο πανεπιστήμιο του Tübingen της Γερμανίας το 1989, στο οποίο συνέγραψε Μονογραφία και διδάχτηκε την τεχνική των εμφυτευμάτων δίπλα στον καθηγητή H.Weber, την οποία και εφαρμόζει από τότε και στην Ελλάδα.

Υπήρξε υπεύθυνος του μαθήματος των Οδοντιατρικών Βιοϋλικών, μέχρι την αφυπηρέτησή του από το πανεπιστήμιο και εκλεγμένος διευθυντής για δυο συνεχόμενες θητείες του Τομέα της Προσθετολογίας. Ιδρυτής και διευθυντής της συνδικαλιστικής και επιστημονικής εφημερίδας «Οδοντίατρος» και διευθυντής της εταιρείας, η οποία εξέδωσε το 1980 το επιστημονικό περιοδικό «Σύγχρονος Οδοντίατρος» το οποίο εξακολουθεί να εκδίδεται μέχρι σήμερα. Υπήρξε Αντιπρόεδρος του ΟΣΑ για δυο σχεδόν συνεχόμενες τριετίες και μέλος της Γ.Σ. της ΕΟΟ. Μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου του ΟΣΑ. Είναι συγγραφέας επιστημονικών συγγραμμάτων και πλήθους παρουσιάσεων σε επιστημονικά συνέδρια.

Έχουν περάσει πάνω από 40 χρόνια από τη δημοσίευση του Brånemark και των συνεργατών του για τα οστεοενσωματούμενα εμφυτεύματα (1969). Ο χρόνος που έχει περάσει, η έρευνα που έχει μεσολαβήσει και η κλινική εμπειρία και παρατήρηση μας επιτρέπει να διδαχθούμε τόσο από την πρόοδο της επιστήμης, όσο και από τα λάθη μας. Αλάθητοι είναι μόνον όσοι δεν κάνουν τίποτα, τα λάθη όμως αποτελούν πηγή γνώσης τότε μόνον όταν είναι ακούσια, αξιολογούνται σωστά και δεν επαναλαμβάνονται. Στην περίπτωση της προσθετικής επί εμφυτευμάτων η εμπειρία διδάσκει, ότι περισσότερο από τα λάθη βαρύνουν οι παραλήψεις, οι οποίες οδηγούν σε αποτυχίες που θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί.

16:40 – 17:20 «Το Λάθος ως Παράμετρος Αποτυχίας στη Χειρουργική των Εμφυτευμάτων»

Δημήτρης Ζαμπάρας

Ο Δημήτρης Ζαμπάρας αποφοίτησε από την Οδοντιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ το 1976 και άρχισε να ασχολείται με τα εμφυτεύματα το 1980. Το 1986 ίδρυσε στο Θεραπευτήριο Υγεία το τμήμα εμφυτευμάτων και ιστοικής αναγέννησης στο οποίο είναι διευθυντής μέχρι σήμερα. Διατηρεί ιδιωτικό ιατρείο στην Αθήνα με αποκλειστική ενασχόληση τα εμφυτεύματα. Στο ενεργητικό του έχει δεκάδες παρουσιάσεις σε συνέδρια, όχι μόνο σε εθνικό, αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Μάλιστα το 2007 μια κλινική μελέτη του τμήματος του έλαβε το πρώτο βραβείο στο παγκόσμιο συνέδριο οστεολογίας στο Μονακό.

Όσο τα ποσοστά επιτυχίας των εμφυτευμάτων και των επι-εμφυτευματικών εργασιών δεν παρουσιάζονται σταθερά ως 100%, η αποτυχία αποτελεί υπαρκτό σενάριο έκβασης μιας τέτοιας αγωγής. Ανατρέχοντας στα πιθανά αίτια μιας ανεπιτυχούς εμφυτευματικής θεραπείας, πρέπει να έχουμε τη δυνατότητα αναγνώρισης και εκτίμησης λαθών και παραλείψεων που διενεργήθηκαν μέχρι και το πέρας του χειρουργικού μέρους.

Αναφορικά παραθέτουμε, ξεχωριστά αλλά και σε συνδυασμό, λάθη κλινικής και ακτινολογικής διάγνωσης (εκτίμησης περιστατικού), κατάρτισης σχεδίου θεραπείας, επιλογής υλικών, τοποθέτησης εμφυτευμάτων και χειρουργικών τεχνικών.

ΘΕΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/6/2010

20:00 – 21:00 Το στόμα: Προφανείς λειτουργίες και ασαφείς επιρροές

Ανθούλα Διαμάντη Κηπιώτη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Οδοντιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ.

Η στοματική κοιλότητα συνιστά ένα «όργανο» που αποδίδει πολυσύνθετες, φυσιολογικές, βιολογικές, ψυχολογικές και κοινωνικές λειτουργίες, καθοριστικές για την ανθρώπινη υπόσταση. Επιπλέον, αντιπροσωπεύει την είσοδο στα βαθύτερα στρώματα της ανθρώπινης προσωπικότητας, εκεί που «κατοικοεδρεύει» το πνεύμα και απ' όπου εκπέμπεται ο λόγος. Ταυτόχρονα το στόμα είναι ένα ισχυρό κέντρο της ανθρώπινης σεξουαλικότητας, ενώ τα δόντια υπήρξαν για τον άνθρωπο σύμβολο δύναμης και επιβολής.

Το στόμα υπόκειται στους νόμους της φθοράς, νοσεί, επηρεάζει και επηρεάζεται από πλήθος παράγοντες που παρεμβαίνουν, με άλλοτε άλλο ποσοστό, στην αίσθηση και στην ουσία του «καλώς έχειν» ενός ατόμου. Οι νοσογόνες επιρροές από πάσχον στόμα βρίσκονται τα τελευταία χρόνια στο επίκεντρο της ερευνητικής και κλινικής δραστηριότητας.

Η όποια οδοντιατρική παρέμβαση για αποκατάσταση της ισορροπίας μέσα στο στόμα ανακαλεί στους ανθρώπους εικόνες πόνου και σοβαρής ενόχλησης. Πέρα από αυτές τις αντιδράσεις, υπάρχουν ερωτηματικά για το εάν αρχέγονα αισθήματα εστιάζονται στο στόμα και στα δόντια.

Ο ασθενής στην οδοντιατρική καρέκλα διακατέχεται από αμφιθυμικά συναισθήματα. Αφενός χρειάζεται την οδοντιατρική φροντίδα, αφετέρου η ακινητοποίησή του και το απαιτούμενο άνοιγμα του στόματος, δημιουργούν ένα αίσθημα αποδυνάμωσης και εξάρτησης που επιδεινώνει την οποιαδήποτε τυχόν ενόχληση. Ο οδοντίατρος επιπλέον έρχεται σε πολύ στενή επαφή και επιβάλλεται σωματικά στον ασθενή, παρεισφρώνοντας στον προσωπικό του χώρο

18:00 – 20:00

Ενδοδοντική θεώρηση των ιατρογενών σφαλμάτων στην οδοντιατρική πράξη

Συντονιστής: **Προύντζος Φοίβος**
 Εισηγητές **Οικονόμου Γιάννα**
Κατσαρός Νίκος
Τσαγκρής Αριστείδης

Η αναφορά του όρου ιατρογενές σφάλμα παραπέμπει σε κάτι που δεν έπρεπε να γίνει και έγινε από γιατρό.

Αυτό μπορεί να οφείλεται σε αμέλεια, απειρία, άγνοια, υπερεκτίμηση ικανοτήτων, ατυχία, σύμπτωση, αλλά και σε παραβίαση βασικών αρχών ή κανόνων.

Η «διάπραξη» του δεν αποτελεί αποκλειστικότητα της ενδοδοντικής διαδικασίας. Συντελείται σε όλο το φάσμα των οδοντιατρικών πράξεων, αποδέκτες του όμως τις περισσότερες φορές είναι η ενδοδοντία. Αποτελεί την «αφετηρία» μιας θεραπευτικής προσπάθειας, όταν για άλλους ήδη έχει αποτελέσει την «κατάληξη» της θεραπευτικής τους διαδρομής.

Με την ενδοδοντική κατά συνέπεια θεώρηση του σφάλματος στο στρογγυλό αυτό τραπέζι περιγράφονται τα συνηθέστερα αίτια πρόκλησής του, αναπτύσσονται οι δυνατότητες αντιμετώπισης του και αναφέρονται οι ιατρονομικές προεκτάσεις που πιθανά εμπεριέχει.

Προύντζος Φοίβος

Ο Φοίβος Προύντζος αποφοίτησε από την Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1972. Το 1973, πρόταση της Σχολής μετά από εισήγηση του καθηγητή Φώτη Μήτση για διορισμό του σε θέση Βοηθού απορρίφθηκε από την τότε επιτροπή νομιμοφροσύνης. Το 1975 μετά την αποκατάστασή του, με βάση το περιεχόμενο Συνταγματικής πράξης για τα ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (3/9/84), προσελήφθη στο αντικείμενο της οδοντιατρικής παθολογίας και θεραπευτικής. Το 1983 αναγορεύτηκε διδάκτορας και το 1985 κατέλαβε θέση λέκτορα στην Ενδοδοντία. Το 1985 εξελέγη επίκουρος καθηγητής όπου και παρέμεινε στη βαθμίδα αυτή μέχρι την αφυπηρέτησή του το 2007. Κατά το διάστημα της θητείας του στο Πανεπιστήμιο αναμείχθηκε στη γέννηση και ανάπτυξη του πανεπιστημιακού κινήματος και διατέλεσε πρόεδρος του Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) για 8 συνεχόμενα έτη. Υπήρξε εκλεγμένο μέλος στο Δ.Σ. του Συλλόγου Αττικής, εκλέκτορας της Ε.Ο.Ο., εισηγητής κρίσεων για θέση επιμελητών στο Ε.Σ.Υ. κ.ά. Δημοσιεύματά του στον ημερήσιο ή περιοδικό τύπο για τα «κακώς κείμενα» του χώρου κατά καιρούς δημιουργήσαν ενδοπανεπιστημιακές αντιδράσεις προκαλώντας τριβές». Διατηρεί ιδιωτικό ιατρείο με αποκλειστική απασχόληση την Ενδοδοντία, έχει εκατοντάδες παρουσιάσεις σε συνέδρια και δεκάδες δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά.

Οικονόμου Γιάννα

Λέκτορας Ενδοδοντίας ΕΚΠΑ

Η Γιάννα Οικονόμου αποφοίτησε από την Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1986. Από το 1986 μέχρι το 2008 υπηρέτησε σαν άμισθος επιστημονικός συνεργάτης στο τμήμα Ενδοδοντίας του ΕΚΠΑ. Το 2004 έγινε διδάκτορας Ενδοδοντίας και από το 2008 μέχρι σήμερα υπηρετεί στη βαθμίδα του Λέκτορα της Ενδοδοντίας του ΕΚΠΑ. Έχει δεκάδες συμμετοχές σε συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό καθώς και δημοσιεύσεις σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά.

Κατσαρός Νίκος

Ο Νίκος Κατσαρός αποφοίτησε από την Οδοντιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ το 1972. Το 1973 διορίστηκε σαν βοηθός στο τμήμα Ενδοδοντίας της Οδοντιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Το 1984 έγινε διδάκτορας Ενδοδοντίας. Από τότε μέχρι το 2008 υπηρέτησε στην βαθμίδα του επίκουρου Καθηγητή της Ενδοδοντίας. Διατηρεί ιδιωτικό ιατρείο στην Αθήνα με αποκλειστική άσκηση της Ενδοδοντίας. Έχει εκατοντάδες παρουσιάσεις σε συνέδρια και δεκάδες δημοσιεύσεις σε Ελληνικά και διεθνή περιοδικά.

Τσαγκρής Αριστείδης

Αποφοίτησε από την Οδοντιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ το 1992. Από το 1993 μέχρι το 2007 υπηρέτησε σαν Άμισθος Επιστημονικός Συνεργάτης στο γνωστικό αντικείμενο της Ενδοδοντίας στην Οδοντιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ. Έχει πάνω από 40 παρουσιάσεις σε συνέδρια καθώς και δεκάδες δημοσιεύσεις σε Ελληνικά και διεθνή περιοδικά. Διατηρεί από το 1993 ιδιωτικό ιατρείο στην Αθήνα με αποκλειστική άσκηση της Ενδοδοντίας.

09:00 –09:30 Αναζωπύρωση χρόνιας περιακρορριζικής φλεγμονής. Συσχετιζόμενοι παράγοντες, αντιμετώπιση

Οικονόμου Γιάννα

Λέκτορας Ενδοδοντίας ΕΚΠΑ

Η αναζωπύρωση μιας χρόνιας περιακρορριζικής φλεγμονής αποτελεί επιπλοκή της ενδοδοντικής θεραπείας χαρακτηριζόμενη από πόνο και /ή οίδημα, δυσάρεστη για τον ασθενή, η οποία κατά κανόνα απαιτεί επείγουσα οδοντιατρική παρέμβαση για την ανακούφιση του. Στην εισήγηση αυτή αναλύονται τα πιθανά αίτια και οι επιβαρυντικοί παράγοντες για την εμφάνιση της αναζωπύρωσης και η προτεινόμενη θεραπευτική αντιμετώπιση του προβλήματος.

09:30 –10:00 Ασυμπτωματική ατελής ενδοδοντική θεραπεία. Πότε και γιατί πρέπει να επαναλαμβάνεται

Σπύρος Ν. Λιάπατας

Απέκτησε το πτυχίο της Οδοντιατρικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το 1989. Το 1990-'91 παρακολούθησε το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Οδοντιατρικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών με κατεύθυνση την Ενδοδοντία και το 1998 έγινε Διδάκτωρ στην Ενδοδοντία, όπου και διετέλεσε επιστημονικός συνεργάτης έως το 2008. Παράλληλα, το 2001 έως το 2009 συμμετείχε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής Ενδοδοντικής Εταιρείας της οποίας και είναι μέλος. Όλα αυτά τα χρόνια έχει κάνει εισηγήσεις και δημοσιεύσεις άρθρων στην Ελλάδα και το εξωτερικό στους τομείς της βιολογίας, ανοσολογίας και μικροβιολογίας του στόματος, κυρίως πάνω σε θέματα ενδοδοντίας. Διατηρεί ιδιωτικό ιατρείο στην Αθήνα όπου και ασχολείται με ενδοδοντικά περιστατικά.

Η κλινική συμπτωματολογία όπως και οι μεταβολές στην ακτινογραφική εικόνα αποτελούν για τον οδοντίατρο τις πλέον σίγουρες ενδείξεις για επανάληψη μιας ενδοδοντικής θεραπείας, ενώ η απουσία κλινικών ευρημάτων θεωρείται συνήθως ενδεικτική μιας σχετικής επιτυχίας. Αν όμως η ενδοδοντική θεραπεία εμφανίζεται και ατελής ως προς την έκφραξη, τότε έχει πιθανότητα αποτυχίας στο μέλλον, γι' αυτό και πρέπει να εξετάζεται με ιδιαίτερη προσοχή. Σε ανάγκη για μια νέα επανορθωτική αποκατάσταση υπάρχει προβληματισμός για επανάληψη της ατελούς θεραπείας ή παρακολούθησή της και η επιλογή εναπόκειται σε προσεκτική αξιολόγηση, ικανότητα και εμπειρία του οδοντίατρου αλλά και επιθυμία για συνεργασία του ασθενή. Ενώ στην περίπτωση όπου πρόκειται να διενεργηθεί μια νέα προσθετική εργασία σε σχέση με το θεραπευμένο δόντι (που θα διαταράξει τη βιολογική ισορροπία ή απαιτεί χώρο για άξονα) η επανάληψη της ατελούς ενδοδοντικής θεραπείας είναι επιβεβλημένη ακόμη και αν δεν υπάρχουν καθόλου κλινικά συμπτώματα ή ακτινογραφικά ευρήματα.

10:00 –10:30 Το Οδοντιατρικό Αμάλγαμα σήμερα. Αθώο λόγω αμφιβολιών ή ένοχο με αποχρώσεις ενδείξεις.

Ιωάννης Τζούτζας

Αναπληρωτής Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.

Το 1985 εξελέγη Λέκτορας στο Εργαστήριο Οδοντικής Χειρουργικής του Ε.Κ.Π.Α., το 1989 εξελέγη Επίκουρος Καθηγητής και το 1999 εξελέγη ομόφωνα Αναπληρωτής Καθηγητής. Έχει μετεκπαιδευθεί στις Η.Π.Α στα Οδοντιατρικά Βιολογικά, στο Πανεπιστήμιο της Νότιας Καλιφόρνιας (U.S.C.) και έχει διατελέσει Visiting Assistant Professor από το 1987 έως 1992. Έχει δημοσιεύσει περισσότερες από 100 εργασίες σε Ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά. Έχει συμμετάσχει σε μεγάλο αριθμό Ελληνικών & Διεθνών συνεδρίων, ημερίδων μετεκπαιδευτικών μαθημάτων, περιλαμβανομένων του συνόλου των Π.Ο.Σ. της Ε.Ο.Ο., πάντοτε ως ομιλητής, με περισσότερες από 360 παρουσιάσεις και τέσσερις φορές σαν διδάσκων στο σύστημα Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α. Είναι μέλος στην Εταιρεία Οδοντοστοματολογικής Ερευνας, στην Προσθετική Εταιρεία της Ελλάδος, την Ελληνική Εταιρεία Μελέτης & αντιμετώπισης του AIDS, την Ελληνική Εταιρεία Υποστηρικτικής Αγωγής του Στόματος στον Ογκολογικό Ασθενή καθώς και στο International Association of Dent. Research, την Academy of Dental Materials, την Academy of Operative Dentistry, την International Association for Sports Dentistry & Dental Trauma, την F.D.I σαν Εθνικός Ανταποκριτής και το International College of Dentists. Είναι ο Υπεύθυνος Σύνταξης του επιστημονικού περιοδικού «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» της Ε.Ο.Ο.

Το Οδοντιατρικό Αμάλγαμα, χαρακτήρισε τα τελευταία 180 χρόνια το χώρο των συντηρητικών επανορθωτικών αποκαταστάσεων λόγω των πολλαπλών μορφών αποκαταστάσεων στις οποίες χρησιμοποιήθηκε.

Οι οδοντιατρικοί ασθενείς μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980, ήταν δέκτες των αποκαταστάσεων αμαλάματος κατά κύριο λόγο στα οπίσθια δόντια, αλλά και στα πρόσθια για κάποιες εξειδικευμένες περιπτώσεις και καταστάσεις.

Με την εμφάνισή τους τα λεγόμενα αισθητικά υλικά παρά το αυξημένο κόστος τους και την μικρότερη διάρκεια επιβίωσής τους πέ-

τυχαν να περιορίσουν και να παρεκτοπίσουν το παραδοσιακό αυτό υλικό αποκαταστάσεων από την καθημερινή κλινική πράξη. Η κινδυνολογία για τον υδράργυρο και η σύνδεσή της ευθέως με το χρησιμοποιούμενο αμάλγαμα επέφερε ένα ακόμα πλήγμα στην κλονισμένη εμπιστοσύνη του κοινού προς το «αντιαισθητικό» αυτό υλικό, επιβάλλοντας όχι μόνον τη μη χρησιμοποίησή του σε πολλά περιστατικά αλλά και την εσπευσμένη απομάκρυνσή του από τη στοματική κοιλότητα.

Επιπλέον η περιβαλλοντική θεώρηση των κινδύνων περί του υδράργυρου, εξανάγκασε την οδοντιατρική να επανεξετάσει την πιθανή συμμετοχή της, στην μόλυνση του περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα ασκεί πιέσεις για διεύρυνση του μηχανολογικού εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την ασφαλή λειτουργία μιας οδοντιατρικής μονάδας.

Στην παρουσίαση αυτή παρουσιάζονται διεξοδικά οι προεκτάσεις από τη χρήση του αμαλγάματος στον Οδοντίατρο, το προσωπικό του Οδοντιατρείου, τους ασθενείς, το κοινωνικό σύνολο και το περιβάλλον οι επανειλημμένες, συνεχείς και κατά κύματα πιέσεις που ασκούνται από εξωοδοντιατρικούς κύρια φορείς για την απαγόρευση των εφαρμογών του και θα δοθούν οι απαραίτητες διευκρινίσεις και επιστημονικά τεκμηριωμένες οδηγίες για την «αποποινικοποίηση» της χρήσης του υλικού αυτού.

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

11:15 – 13:15 Η έκρηξη της αισθητικής οδοντιατρικής σήμερα (Δυνατότητες, τεχνικές αλλά και προβληματισμοί για τη ακεραιότητα των οδοντικών ιστών)

Συντονιστής: **Δουβίτσας Γεράσιμος**
Εισηγητές: **Παξιμαδά - Τσακανίκου Χαρίκλεια**
Χρονόπουλος Βασίλιος

Η έκρηξη της αισθητικής οδοντιατρικής στις μέρες μας δημιουργεί ένα διαφορετικό και πρωτόγνωρο περιβάλλον άσκησης της κλινικής πράξης. Οι ασθενείς έχουν πλέον διαμορφώσει άλλα κριτήρια και απαιτήσεις κατά την αναζήτηση οδοντιατρικής περίθαλψης. Ο οδοντίατρος οφείλει να εντάσσει, κατά τον σχεδιασμό των αποκαταστάσεων των οδοντικών προβλημάτων, αισθητικές παραμέτρους. Τα όρια της επιλογής της σωστής, κάθε φορά τεχνικής, αλλά και του πλέον κατάλληλου αισθητικού υλικού, δεν είναι πάντα τόσο σαφή.

Η αναγκαιότητα διατήρησης της ακεραιότητας των οδοντικών ιστών είναι εκ των ουκ άνευ.

Όλες οι παραπάνω παράμετροι θα συζητηθούν μεταξύ των συμμετεχόντων αλλά και των παρακολουθούντων, σ' αυτό το στρογγυλό τραπέζι, κατά την παρουσίαση μιας σειράς αντιπροσωπευτικών περιστατικών.

Δουβίτσας Γεράσιμος

Αναπληρωτής Καθηγητής Οδοντιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

Από το 1975 ασκεί την οδοντιατρική ως ελεύθερος επαγγελματίας. Διδάκτορας του Πανεπιστημίου Αθηνών από το 1981. Μετεκπαιδευθείς στο Karolinska Institutet School of Dentistry, Σουηδίας.

Έχει συγγράψει και εκδώσει τα παρακάτω Βιβλία: Οδοντική χειρουργική (συν. Π.Λαγουβάρδου) 1985, Οδοντική Μορφολογία και Εισαγωγή στη Σύγκλιση 1984, 1994, Εργονομία-Οργάνωση Οδοντιατρείου 1985, Οδοντική Τερηδόνα 1992, 2005, Λεύκανση των Δοντιών 1995, 2000, 2008. Κλινική Αισθητική Οδοντιατρική (πρώτη έκδοση) 2004.

Στα πλαίσια των πανεπιστημιακών του καθηκόντων ασχολείται ιδιαίτερα με την οδοντική τερηδόνα και την αισθητική επανορθωτική οδοντιατρική, όπου έχει εκπονήσει ερευνητική μονογραφία με τίτλο: «Μελέτη της αισθητικής των δοντιών και του χαμόγελου και ο ρόλος του οδοντίατρου στη διασφάλιση, στη βελτίωση και στη δημιουργία της».

Έχει δημοσιεύσει περισσότερες από 100 επιστημονικές εργασίες σε Ελληνικά και ξένα οδοντιατρικά περιοδικά και έχει συμμετάσχει με περισσότερες από 400 ομιλίες σε διάφορες επιστημονικές οδοντιατρικές εκδηλώσεις.

Είναι Β' Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας. Έχει διατελέσει Πρόεδρος και Γ. Γραμματέας της Εταιρείας Σύγχρονης Οδοντιατρικής, Πρόεδρος της Ειδικής Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Κρίσεων των Οδοντιάτρων του Εθνικού Συστήματος Υγείας, Συνεκδότης του περιοδικού Σύγχρονος Οδοντίατρος, Διευθυντής του περιοδικού Hellenic Dental Journal, Διευθυντής του Τομέα Οδοντικής Παθολογίας και Θεραπευτικής της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Αντιπρόεδρος του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας και Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οδοντιατρικού Συλλόγου Αττικής. Είναι μέλος πολλών Οδοντιατρικών Επιστημονικών Εταιρειών, μέλος του Συλλόγου Ελλήνων Λογοτεχνών και έχει εκδώσει εννέα ποιητικές συλλογές.

Παξιμαδά - Τσακανίκου Χαρίκλεια

Απεφοίτησε από την Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1979 και ασκεί την Οδοντιατρική ως ελεύθερος επαγγελματίας από το 1980. Είναι επιστημονικός συνεργάτης στο Εργαστήριο της Οδοντικής Χειρουργικής της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών από το 1980. Ανακλήθηκε Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1990 και το ίδιο έτος εξελέγη Λέκτορας στο Εργαστήριο της Οδοντικής Χειρουργικής. Από το 1999 κατέχει την θέση της Επίκουρης Καθηγήτριας. Έχει δημοσιεύσει περισσότερες από σαράντα (40) εργασίες σε Ελληνικά και ξένα Οδοντιατρικά περιοδικά και έχει συμμετάσχει με περισσότερες από διακόσιες (200) ομιλίες σε Οδοντιατρικές επιστημονικές εκδηλώσεις και συνέδρια.

Συμμετείχε στη συγγραφή των Βιβλίων: 1.Κλινική Αισθητική Οδοντιατρική. Γ. Δουβίτσας, Αθήνα 2004. 2.Λεύκανση των Δοντιών. Γ. Δουβίτσας, Αθήνα 2008. Είναι ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Σύγχρονος Οδοντιατρικής, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου για πολλά χρόνια και Πρόεδρος της Εταιρείας από το 2009. Επίσης είναι ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Ελληνικής Οδοντιατρικής και μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Κοινωνικής Οδοντιατρικής.

Χρονόπουλος Βασίλιος

Ο Βασίλιος Χρονόπουλος είναι απόφοιτος της Οδοντιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ειδικεύτηκε στην προσθετική στο Πανεπιστήμιο Marquette των Η.Π.Α. Είναι κάτοχος Master στα βιοϋλικά από την Οδοντιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και διδάκτορας στην επιστήμη των βιοϋλικών από το ίδιο Πανεπιστήμιο. Έχει δημοσιεύσει σε ελληνικά και ξένα περιοδικά οδοντιατρικής και οδοντοτεχνικής. Είναι προσκεκλημένος ομιλητής σε συνέδρια και πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού με έμφαση σε θέματα εμφυτευμάτων, αισθητικών και οδοντιατρικών υλικών. Είναι συγγραφέας βιβλίου Οδοντοτεχνικών Υλικών.

Είναι επίκουρος καθηγητής προσθετικής στην Οδοντιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α. και επισκέπτης καθηγητής στο τμήμα της Περιοδοντολογίας στο Πανεπιστήμιο Louisville των Η.Π.Α.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

14:00 – 14:20 ETIOLOGY AND PREVENTION OF TRAUMATIC INJURIES OF PERMANENT TEETH IN CHILDREN

Associate professor, Dr. Vlasta Merglová, PhD.

• Dr. Vlasta Merglová has been working as dental doctor since 1976 – when also graduated, after studying Dentistry in Faculty of Medicine in Pilsen -in Dentistry Department of Faculty of Medicine and Faculty Hospital in Pilsen, Charles University in Prague. At the present time, she is the Head of the Department of Paediatric Dentistry and responsible for the pre-graduation teaching program of Paediatric Dentistry in Dentistry Department in Pilsen, CZ.

• From 1979 Dr. Vlasta Merglová is devoted in Paediatric Dentistry. In 1984 she passed the Paediatric Dentistry speciality state exams.

• In 1989 Dr. Merglová has presented successfully her PhD dissertation thesis and in the year 2000 was announced Associate Professor.

• Her scientific interest is concentrated mostly on traumatic dental injuries, treatment of immature permanent teeth and prevention of dental caries in childhood.

• Since 1976 Dr. Merglová has been participating in teaching program of Dentistry for pre-graduation students and from 2000 has been also participating in teaching programs of post-graduation studies.

Publication activities:

Until now Dr. Vlasta Merglová has published more than 80 scientific and educational papers in czech and international dentistry scientific journals. She is the main author of 1 monographic publication: „Dental caries and its prevention in childhood „, Dr. Merglová is the main author or co-author of several capitols in scientific books and presented more than 100 lectures and poster studies, participating in various congresses in Czech Republic and abroad.

Participation in scientific committes – associations:

Dr. Vlasta Merglová has been the President of Czech association for Paediatric Dentistry.

Merglová Vlasta, Tziggounakis Vasileios

Injuries of permanent teeth in children occur most frequently between 8 and 11 years of their age. Dental injuries often are followed by complications which could appear even long after the traumatic incident. The treatment of traumatic dental injuries can be difficult and complicated.

Our activities concerning prevention of tooth injuries:

1. Clinical follow-ups of children that had suffered traumatic dental injuries. We are concerned in registering the causes that had lead to these injuries and concentrating on possible methods of their prevention.

2. Questionnaire study. This study was concentrated on primary school teachers' knowledge on providing first aid in cases of tooth avulsion, the most serious among dental injuries.
3. Poster with information on providing first aid in cases of tooth avulsion
4. Poster promoting sport mouth-guards
5. In Ministry of Health of the Czech Republic was introduced a national working committee for prevention of children injuries. For prevention of tooth injury it is important to aim not only to children and their families, but also to teachers, sport trainers, paediatricians and dental doctors, as well as other health employers.

14:20 – 14:40 Injuries to hard dental tissues in permanent teeth.

Romana Ivancakova

Romana Ivancakova, MD, PhD has finished her medical and dental education at the Faculty of Medicine, Charles University, Hradec Králové in 1988. She started her professional carrier at Dentistry Department, University Hospital in Hradec Králové. After three years of practice she was employed Paediatric Dentistry Department and started to specialize on this field. Within the next five years she passed the specialization state exam of paediatric dentistry. She graduated PhD studies in 1992. From 1996 till now she is working in the position of head of Paediatric Dentistry Department. She is particularly interested in caries prevention in children, cariology of primary teeth and dental traumatology. She is participating on undergraduate and post-graduate education for more than 15 years. She worked in Amsterdam, ACTA for 3 months and at the University of Iowa (Iowa, USA) for 9 months. She has presented more than one hundred lectures both in Czech Republic and abroad. She is an author of many scientific publications and educational papers and co-author of one monographic publication. Recently she received the position of the deputy head, Department of Dentistry for education and research.

Introduction: Traumatic injuries of permanent teeth are considered as emergency situations, requiring treatment as soon as possible. Injuries to hard dental tissues are categorized into crown fractures, root fractures or combination of both, with or without pulp involvement.

Aim: The aim of this presentation is to give an overview and characteristics of individual types of hard dental tissue trauma of permanent teeth, choice of treatment and possible subsequent complications.

Conclusion: Traumatic dental injuries in children are the second most common reason of visiting the paediatric dental practitioner. Inadequate diagnosis and incorrect treatment often lead to early loss of permanent tooth, a condition which will follow the patient for a life time.

14:40 – 15:00 TRAUMATIC INJURIES OF PERIODONTAL TISSUES IN CHILDREN - COMPLICATIONS

Vasileios Tziggounakis

Doctor Tziggounakis was born in Athens in 1976, graduated high school and Lyceum from Anavrita school in 1994. In the year 1996 he was admitted to Faculty of Medicine in Pilsen, Charles University in Prague, in Dentistry program. He graduated in the year 2002 and in 2003 was accepted into PhD program in the same Faculty with topic: „Contemporary methods of treatment of injuries and their complications in immature permanent teeth in children“. The results of this dissertation thesis will be presented officially on 26th of April 2010.

Dr. Tziggounakis works as an assistant professor in Dentistry Department in Pilsen since 2005 and as a Dental Doctor in Faculty Hospital in Pilsen since 2003. He is mainly employed in Paediatric Dentistry section and partly in Conservative and Endodontics section.

His scientific interest is concentrated on traumatic dental injuries, endodontic intervention in treatment of post-traumatic complications and cariology, especially in childhood.

Dr. Tziggounakis has presented more than 20 lectures, presented in the Czech Republic and abroad, 12 studies in poster form (most of them in international Dental scientific congresses) and has published 8 scientific and educational papers, out of which 4 were published in international journals with impact factor.

Tziggounakis Vasileios, Merglová Vlasta

Traumatic dental injuries are the most common results of traumas in the orofacial region of children. They occur mostly in mixed dentitions and in immature permanent teeth. Periodontal tissues are very frequently affected; especially in cases of serious periodontal tissue injuries, such as lateral luxations and avulsions, occurrence of post-traumatic complications might lead even to loss of the injured teeth. The treatment of these complications might be long-lasting and time consuming for both patient and dental practitioner and the outcome is not always optimal.

IPS® e.max

„ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ
ΕΥΚΟΛΗ
ΑΠΟΦΑΣΗ. ”

Shigeo Kataoka, Οδοντοτεχνίτης, Ιαπωνία.

Εάν απαιτούνται ολοκεραμικές στεφάνες αντοχής, η απόφαση είναι εύκολη: διπυριτικό λίθιο IPS e.max. Με αυτό το υλικό μπορείτε να κατασκευάζετε γρήγορα και αποτελεσματικά γερές στεφάνες. Με δεδομένη την υψηλή αισθητική του υλικού, δεν χρειάζεται επικάλυψη στην περιοχή των οπισθίων.

all ceramic
all you need

Dental Vision ΕΠΕ

- Μεγασοπούλου 125 | 115 27 Αθήνα | τηλ: 210 77 55 900
- Τραπεζική 34 | 546 23 Θεσσαλονίκη | τηλ: 2310 253 800
www.dentalvision.gr

SADENT ΑΕΒΕ

- Της Νειμάρη 4 | 151 27 Μαύρα | τηλ: 210 80 49 493
- Τραπεζικής 4 | 115 27 Γουδί | τηλ: 210 77 77 608
- Ν. Τέλλογλου 7 | 546 36 Θεσσαλονίκη | τηλ: 2310 968 799
- Θεσσαλία | τηλ: 2410 549 168
www.sadent.com

www.ivoclarvivadent.com

Ivoclar Vivadent AG

Bendlerstr. 2 | FL-9494 Schaan | Liechtenstein | Tel.: +423 / 235 35 35 | Fax: +423 / 235 33 60

ivoclar
vivadent

passion vision innovation

Τρίωρο πρακτικό σεμινάριο με την υποστήριξη της εταιρείας Μιλτιάδης Βισσαρόπουλος.**Παρασκευή 18-6-2010 Ώρα: 09:00-12:00 Θέμα: ΟΨΕΙΣ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗΣ**

Στο πρακτικό αυτό σεμινάριο θα περιγραφεί η σημασία και η μεθοδολογία της εργαστηριακής προεχειρητικής διαγνωστικής ανάλυσης για την επιτυχημένη κατασκευή των όψεων πορσελάνης. Συγκεκριμένα θα δοθεί έμφαση στη διαδικασία του διαγνωστικού κεράματος και στην κατασκευή μήτρας σιλικόνης για την ενδοστοματική μεταφορά του με τη μορφή των διαγνωστικών αισθητικών μεταβατικών αποκαταστάσεων (mock-up). Στη συνέχεια θα παρουσιαστεί ο τρόπος της ελεγχόμενης παρασκευής των δοντιών και η τεχνική κατασκευής μεταβατικών αποκαταστάσεων με διαφανή σιλικόνη και σύνθετη ρητίνη.

Οι συμμετέχοντες θα ασκηθούν σε όλα τα στάδια της εργαστηριακής και κλινικής διαδικασίας, χρησιμοποιώντας πλαστικά μοντέλα οδοντικού φραγμού, ώστε να γίνει κατανοητή η σημασία του προβλέψιμου αισθητι-

κού αποτελέσματος μέσα από την ελεγχόμενη αλληλουχία των απαραίτητων σταδίων.

Διδάσκοντες: **Νικήτας Σ. Σουκαράς** *Λέκτορας Προσθητολογίας*, **Μιχάλης Πάτρας** *Οδοντίατρος - Μεταπτυχιακός φοιτητής Προσθητολογίας*, **Νίκος Νομικός** *Οδοντίατρος - Μεταπτυχιακός φοιτητής Προσθητολογίας*

Όλο ο απαραίτητος εξοπλισμός και τα αναγκαία υλικά θα είναι χορηγία της εταιρείας Μιλτιάδης Βισσαρόπουλος.

Αριθμός συμμετεχόντων: max 25 άτομα.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με την εταιρεία Μιλτιάδης Βισσαρόπουλος, τηλέφωνο 210-65.41.340

Πιστοποιημένο Σεμινάριο Laser Safety Course. Παρασκευή, 18 Ιουνίου 2010

Ημερομηνία διεξαγωγής: Παρασκευή, 18 Ιουνίου 2010.

Ώρα: 14:00-20:00

Μονοήμερο σεμινάριο με επίσημη πιστοποίηση ως Laser Safety Officer (LSO) (Τεχνικός Ασφαλείας Laser). Η πιστοποίηση αυτή είναι απαραίτητη στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τη χρήση laser στο ιατρείο.

Διδάσκοντες: **Δημήτρης Στράκας**, D.D.S., MSc. in Lasers in Dentistry, RWTH-Aachen University, **Αντώνης Καλήης**, D.D.S., MSc. in Lasers in Dentistry, RWTH-Aachen University

Οι πρωτοποριακές μέθοδοι θεραπείας με laser εμπεριέχουν κινδύνους, τόσο για το ιατρικό προσωπικό, όσο και τους ασθενείς, μόνο όταν οι βασικές τεχνικές, βιολογικές και φυσικές γνώσεις πάνω στην ασφάλεια και χρήση των laser δεν είναι κτήμα του ιατρού.

Το AALZ Greece σάς προετοιμάζει για την ασφαλή χρήση των laser προσφέροντάς σας μια σε βάθος ανάλυση της Φυσικής των laser και της αλλη-

λεπίδρασής τους με τους ιστούς. Με παραδείγματα γίνεται σαφής η αναγκαιότητα της τήρησης των κανόνων ασφαλείας στην καθημερινή χρήση των laser στο ιατρείο.

Εξηγούνται οι ισχύοντες κανονισμοί, η εφαρμογή τους στο ιατρείο και περιγράφονται τα πεδία εφαρμογών των laser. Μετά από γραπτή εξέταση, οι επιτυχόντες αποκτούν το Πιστοποιητικό «Laser Safety Officer» από το Ινστιτούτο Έρευνας Οδοντιατρικών LASER (AALZ) του πανεπιστημίου του Άαχεν Γερμανίας.

Τα σεμινάρια αυτά είναι επίσημα αναγνωρισμένα από τη Γερμανική Κυβέρνηση και την Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με τις οδηγίες BGV B2 (Κοινοτική Οδηγία EN 60825-1 and ANSI Z136.1).

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον κ. Στράκα στο τηλέφωνο 24210-32.525 ή με τον κ. Καλήη στο 210-62.51.577.

Χημικομηχανική επεξεργασία ριζικών σωλήνων με το μηχανοκινούμενο, υβριδικό σύστημα Endo-EZE TiLOS**Πρακτικό Σεμινάριο Ενδοδοοντίας. Παρασκευή 18 Ιουνίου 2010**

Διδάσκοντες: **Ελένη Μέλιου DDS, MSc**, **Χριστίνα Καρώνη DDS, MSc**

Ο κύριος στόχος της χημικομηχανικής επεξεργασίας είναι ο καθαρισμός και η διαμόρφωση του κατάλληλου σχήματος των ριζικών σωλήνων για να επιτευχθεί η σωστή και ερμητική έμφραξή τους. Τα μηχανοκινούμενα συστήματα έχουν διεισδύσει πλέον στο χώρο της Ενδοδοοντίας για τη διευκόλυνση της καθημερινής κλινικής πράξης. Ένα νέο μηχανοκινούμενο σύστημα είναι το Endo-EZE TiLOS, το οποίο περιλαμβάνει ρίνες ανοξείδωτου χάλυβα για τη χημικομηχανική επεξεργασία του αυχενικού και μέσου τριτημορίου και νικελίου-τιτανίου για τη χημικομηχανική επεξεργασία του ακρορριζικού τριτημορίου, οι οποίες όμως κινούνται αριστερά-δεξιά με γωνία 30°. Το σεμινάριο αυτό θα περιλαμβάνει ένα μικρό θεωρητικό μέρος στο οποίο θα περιγραφούν τα εργαλεία του συστήματος Endo-EZE TiLOS και ο τρόπος χρήσης τους. Στη συνέχεια, στο πρακτικό μέρος, οι συμμετέχοντες οδοντίατροι θα εξασκηθούν στη χημικομηχανική επεξεργασία με το νέο σύστημα σε πλαστικά διαφανή δόντια. Τέλος, θα υπάρξει χρόνος συζήτησης των καθημερινών

κλινικών προβλημάτων κατά την Ενδοδοοντική θεραπεία.

Κόστος συμμετοχής: 50 ευρώ.

Οι συμμετέχοντες του πρακτικού θα λάβουν **δώρο** πακέτο προϊόντων ενδοδοοντίας σε ειδικές συσκευασίες:

PernaFlo DC (κονία συγκόλλησης και ανασυστάσεων), **EndoRez** (τελική έμφραξη ριζικών σωλήνων), **File-Eze** (πάστα EDTA 19%), **UltraCal** (υδροξειδίου του ασβεστίου σε πάστα με το ρύχος **Navitip**), **OraSeal** (για την επίτευξη της πλήρους απόφραξης με τον ελαστικό απομονωτήρα), **Seek** (για την εντόπιση των στομιών των ριζικών σωλήνων), **DermaDam** (ελαστικός απομονωτήρας και πλαίσιο), **Ρύγχη τοποθέτησης** και τον **αντίπορο αναρρόφησης** για το στέγνωμα ριζικών σωλήνων.

Θα υπάρξουν 2 ομάδες με μέγιστο αριθμό συμμετεχόντων 15 άτομα.

Οι ώρες: 10:30-13:30 17:30-20:30

Για πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής επικοινωνήστε στο τηλέφωνο 210 74 82 170 με την Εταιρεία: ULTRADENT

Απλή και αποτελεσματική χρήση των σύνθετων ρητινών σε οπίσθια δόντια. Πρακτικό Σεμινάριο Παρασκευή 18 Ιουνίου 2010

Διδάσκων: **Μίνως Στρουϊδάκης DDS, MS, Dr. Med. Dent.**

Θέμα: **"Απλή και αποτελεσματική χρήση των σύνθετων ρητινών σε οπίσθια δόντια."**

Τα σύγχρονα σκευάσματα σύνθετων ρητινών συνδυάζουν ικανοποιητικές μηχανικές ιδιότητες και αισθητική, με αποτέλεσμα να αποτελούν όλο και συχνότερα τη λύση εκλογής για τις τερηδονικές βλάβες οπίσθιων δοντιών. Παρά όμως τις όποιες βελτιώσεις στις ιδιότητες των υλικών, εξακολουθούν να παραμένουν άλυτα τα προβλήματα της συστολής πολυμερισμού και της αδυναμίας "συμπύκνωσης" των σύνθετων ρητινών, όπως το αμάλλαμα, γεγονός που δημιουργεί δυσκολία στην επίτευξη σωστού σημείου επαφής με τα παρακείμενα δόντια.

Το πρακτικό αυτό σεμινάριο θα περιλαμβάνει ένα σύντομο θεωρητικό μέρος, στο οποίο θα περιγραφούν η σωστή παρασκευή κοιλιοτήτων, η επιλογή της κατάλληλης σύνθετης ρητίνης, η απομόνωση του χειρουργικού πεδίου, η αποτελεσματική χρήση συγκολλητικών συστημάτων, η χρήση "ουδετέρων" στρωμάτων για αποφυγή μετεμφρακτικής ευαισθησίας, η επιλογής τεχνικών τοιχωμάτων για απόδοση "σφικτών" σημείων επαφής, η διαστρωμάτωση για αποφυγή προβλημάτων εξαιτίας της συστολής πολυμερισμού, η χρήση των κατάλληλων εργαλείων για εύκολη απόδοση μαστικής μορφο-

λογίας και η στίβωση και λείανση των αποκαταστάσεων. Θα παρουσιαστούν πληθώρα κλινικών περιστατικών και επιλεγμένα video και θα συζητηθούν κάποια "μικρά μυστικά" της κλινικής πράξης που διευκολύνουν τον οδοντίατρο και προφυλάσσουν από μελλοντικά προβλήματα. Στη συνέχεια, στο πρακτικό μέρος, οι συμμετέχοντες οδοντίατροι θα εξοικειωθούν με τα επιμέρους κλινικά στάδια των άμεσων αποκαταστάσεων σύνθετης ρητίνης σε οπίσθια δόντια, με την εξάσκηση σε κοιλότητες Ims και IIs ομάδας σε εκμαγεία με πλαστικά δόντια. Επίσης θα υπάρχει αρκετός χρόνος για συζήτηση κλινικών προβλημάτων και ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τα καθημερινά κλινικά προβλήματα.

Θα υπάρξουν 2 group με μέγιστο αριθμό συμμετασχόντων 12 άτομα. Οι ώρες του σεμιναρίου είναι πρωινό 10:30-13:30 και απογευματινό 17:00-20:00. Η συμμετοχή είναι δωρεάν και είναι ευγενική χορηγία της εταιρείας Τσαπράζης ΑΕ, Kuraray Dental & Garrison Dental Solutions. Στους συμμετέχοντες μετά το πέρας του σεμιναρίου θα δοθεί μια συσκευασία συγκολλητικού παράγοντα Clearfil Tri-S-Bond και μια ρητίνη Clearfil Majesty Esthetic συνολικής αξίας 108,00€. Για δηλώσεις συμμετοχής έως Τρίτη 11 Ιουνίου στα τηλέφωνα της εταιρείας Τσαπράζης ΑΕ +210 7716416, 7751000 ή με email info@tsaprazis.gr.

Προσθετικό σεμινάριο των εμφυτευμάτων XiVE της εταιρίας DENTSPLY-FRIADENT Σάββατο 19 Ιουνίου 2010

Στο πλαίσιο του 11ου Παμπελοποννησιακού Οδοντιατρικού Συνεδρίου, που θα λάβει χώρα στο Λουτράκι, 18-20 Ιουνίου 2010, στο Club Hotel Loutraki-Conference Resort & Casino, θα διεξαχθεί τρίωρο προσθετικό εμφυτευματικό σεμινάριο για το εμφυτευματικό σύστημα XiVE της Dentsply-Friadent.

Συντονιστής του σεμιναρίου θα είναι ο προσθετολόγος **Ηρακλής Γούσιος** και διδάσκοντες οι προσθετολόγοι: **Χάρης Παπαβασιλείου** και **Μιλτιάδης Μπντσίας**.

Οι διδάσκοντες θα αναλύσουν διεξοδικά το προσθετικό μέρος, με αναφορές σε σχέδια θεραπείας και τρόπους αντιμετώπισης διαφόρων κλινικών περιπτώσεων. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες θα εξασκηθούν στις τεχνι-

κές αποτύπωσης και στην επιλογή των προσθετικών εξαρτημάτων. Οι συμμετέχοντες θα λάβουν πλήρη φάκελο με εγχειρίδιο στα ελληνικά, dvd και cd με τα προσθετικά εξαρτήματα.

Ημερομηνία: Σάββατο 19 Ιουνίου 2010

Ώρα: 11:30-13:30 max 12 άτομα

Ώρα: 17:30-19:30 max 12 άτομα

Συμμετοχή: 50 ευρώ

Δηλώσεις συμμετοχής στη γραμματεία του συνεδρίου

ή στο τηλέφωνο: 210-38.37.334

Χορηγός Εταιρεία: ΜΑΥΡΑΕΙΔΟΠΟΥΛΟΣ-ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ

Αισθητικές αποκαταστάσεις ρητινών. Σάββατο 19/06/2010 Ώρες: 10:30 και 14:30

Σάββατο 19/06/2010 Ώρες: 10:30 και 14:30

Αισθητικές αποκαταστάσεις ρητινών

Ομιλητής: Δημήτριος Ιάκωβος, DDS, MSc, MMedSc, MRD: Rcs (Ed)

Στην εποχή της ελάχιστης επεμβατικής οδοντιατρικής και του «state of the art» αποκαταστάσεων, οι σύγχρονες ρητίνες αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του οδοντίατρου στην καθημερινή του πράξη.

Στην ημερίδα αυτή ο γενικός οδοντίατρος θα αποκτήσει ένα ολοκληρωμένο γνωστικό υπόβαθρο στις σύνθετες ρητίνες και στον τρόπο επίτευξης ενός γρήγορου, πρακτικού, αισθητικού και λειτουργικού χαμόγελου.

Θα αναφερθούν κανόνες, πρωτόκολλα, περιορισμοί, τελευταίες εξελίξεις και τεχνικές γύρω από τις νέες ρητίνες, ενώ στο τέλος θα πραγματοποιηθεί

hands on εκπαίδευση στα κλινικά στάδια όλων των αναφερθέντων.

Στόχος μας είναι ο κλινικός οδοντίατρος να έχει αποκτήσει περισσότερη γνώση στα νεότερα δεδομένα των αισθητικών αποκαταστάσεων με ρητίνες, ενώ παράλληλα να γίνει πιο έμπειρος στη διαδικασία επίτευξης μέσα από 3 απλά βήματα και κλινικά στάδια.

Τέλος, θα συζητηθούν «μικρά μυστικά» της καθημερινής κλινικής πράξης που βοηθούν επιπρόσθετα στην κατάκτηση και διατήρηση του επιθυμητού αποτελέσματος.

Κόστος συμμετοχής: 50 ευρώ.

Για πληροφορίες και κρατήσεις επικοινωνήστε με την ΟΔΟΝΤΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΕΠΕ, τηλ.: 210-95.72.770-771.

ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Με προεγγραφή (έως 10/6/2010)

Οδοντίατροι.....100 €
Φοιτητές .....70 €

Εγγραφή κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου

Οδοντίατροι .....120 €
Φοιτητές.....80 €

Η εγγραφή στο Συνέδριο περιλαμβάνει: •Τη συμμετοχή στις εργασίες του κεντρικού προγράμματος •Τον καφέ στα διαλείμματα (που αναφέρονται στο πρόγραμμα) •Το ελαφρύ γεύμα •Συμμετοχή στο γκαλά το βράδυ της Παρασκευής.

ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Κατάθεση στην Εμπορική Τράπεζα, δικαιούχος: ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΒΗΜΑ Μ.Ε.Π.Ε.

Αριθμός λογαριασμού: 87235181

Σε κάθε κατάθεση να αναφέρεται το όνομα του καταθέτη και το τηλέφωνό του.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Το "Οδοντιατρικό Βήμα" έχει κάνει κράτηση περιορισμένου αριθμού δωματίων στο ξενοδοχείο 5 Αστέρων CLUB HOTEL LOUTRAKI CONFERENCE RESORT & CASINO. Όσοι επιθυμούν να διανυκτερεύσουν σε αυτό, μπορούν να απευθυνθούν στο τηλέφωνο **210 38 14 939**.

ΑΛΛΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΩΣΕΙ ΤΙΜΕΣ ΕΙΔΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΛΟΥΤΡΑΚΙ

Λουτράκι Pallas Κατηγορία Α (Για διήμερο) Τηλ.: 27440 21490/26695 Μονόκλινο 200€, Δίκλινο 280€, Δίκλινο θέα θάλασσα 300€, Τρίκλινο 340€, Τρίκλινο θέα θάλασσα 360€	Hotel Barbara *** Κατηγορία Β Τηλ.: 27440 64338			
	Μονόκλινο	Δίκλινο	Τρίκλινο	
	Mountain View	45€	60€	75€
	Garden View	50€	65€	80€
	Canal View	55€	70€	85€
Sea View	70€	85€	100€	

ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤ Κατηγορία Γ **
Τηλ.: 27440 22336
Μονόκλινο 45€, Δίκλινο 55€, Τρίκλινο 65€

Poseidnio Κατηγορία Γ **
Τηλ.: 27440 21055
Μονόκλινο 30€, Δίκλινο 40€

Οικονόμιο Κατηγορία Γ **
Τηλ.: 27440 22273
Μονόκλινο 30€, Δίκλινο 40€

ΚΟΡΙΝΘΟΣ

Prime Hotel Isthmia Κατηγορία Β ***
Τηλ.: 27410 23454
Μονόκλινο 55€, Δίκλινο 74€

KORINTHOS Κατηγορία Γ **
Μονόκλινο 30€, Δίκλινο 45€, Τρίκλινο 60€

ΕΦΥΡΑ Κατηγορία Γ **
Μονόκλινο 45€, Δίκλινο 55€, Τρίκλινο 65€

ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΒΗΜΑ Μ.Ε.Π.Ε.

Για περισσότερες πληροφορίες και προεγγραφές επικοινωνήστε:
Τηλ. 210 3814939 Fax: 210 3809495 e-mail: odvima@otenet.gr

Απολαύστε Βασιλική Περιποίηση

Ένας κόσμος πολυτέλειας, αναψυχής, διασκέδασης και ξεκούρασης, σε απόσταση αναπνοής από την Αθήνα. Το Club Hotel Casino Loutraki είναι χτισμένο πάνω στη μεγαλύτερη και ομορφότερη παραλία του Λουτρακίου, πόλης γνωστής από την αρχαιότητα για τις περίφημες ιαματικές πηγές της.

Το πέντε αστέρων casino resort διαθέτει 255 δωμάτια και 20 υπερπολυτελείς σουίτες με θέα στη θάλασσα, στους κήπους ή στις πισίνες. Η μοναδική άνεση και λειτουργικότητα, η ατμοσφαιρική διακόσμηση και η απaráμιλλη ποιότητα της φιλοξενίας, κάνουν τη διαμονή μια αξέχαστη εμπειρία.

Με 4 υψηλού επιπέδου εστιατόρια, μπαρ με ιδιαίτερη αισθητική, ένα ολοκληρωμένο Wellness Center, αλλά και το μεγαλύτερο καζίνο της Ελλάδας, ολοκληρώνουν το σκηνικό της απόλαυσης και της διασκέδασης.

Στο Club Hotel Casino Loutraki, θα ανακαλύψετε τον ιδανικό προορισμό για ονειρικές αποδράσεις από την καθημερινότητα.

*****

CLUB HOTEL CASINO LOUTRAKI
CONFERENCE RESORT & CASINO

Ποσειδώνος 48, 203 00 Λουτράκι, Τηλ.: 27440 60300, Fax: 27440 60316, E-mail: sales@chlsa.gr
www.clubhotelloutraki.gr - www.casinoloutraki.gr

ΟΣΤΙΚΑ ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΜΒΡΑΝΕΣ

Από τη φύση στον άνθρωπο

Gen-0s

mp3

Gel 40

Putty

Apatos

Sp-Block

Evolution

Special

**Μιλτιάδης
Βιτσαρόπουλος Α.Ε.**

Μεσογείων 348, 153 41 Αγ. Παρασκευή, Αθήνα - Τηλ.: 210 6451 340, Fax: 210 6541 618
<http://www.vitsaropoulos.gr>, e-mail: info@vitsaropoulos.gr

